

**ПУБЛІЧНИЙ ЗВІТ
ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ
ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
за 2016 рік**

м. Київ

ЗМІСТ

I.	ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	2
1.1.	СТАН РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ТА НАПРЯМИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ	2
1.2.	ЗАГАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ	5
II.	РЕЗУЛЬТАТИ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В ОКРЕМИХ СФЕРАХ ТА ГАЛУЗЯХ ЕКОНОМІКИ	13
2.1.	РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ АПК, ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ТА ЕКОЛОГІЇ	13
2.2.	РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ В ГАЛУЗІ ЕНЕРГЕТИКИ, ТРАНСПОРТУ ТА ЗВ'ЯЗКУ	16
2.3.	РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У ОБОРОННІЙ ГАЛУЗІ, СФЕРІ ОРГАНІВ ВЛАДИ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	20
2.4.	РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	22
2.5.	РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ ТА НАУКИ	25
2.6.	РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ	27
2.7.	РЕЗУЛЬТАТИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ ОКРЕМИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ (ОПЕРАЦІЙНОГО АУДИТУ)	29
III.	ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ	32
IV.	СТРУКТУРА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПІДРОЗДІЛІВ	34
4.1.	СТРУКТУРА ТА ЧИСЕЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ	34
4.2.	ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ МІЖРЕГІОНАЛЬНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ ТА УПРАВЛІНЬ В ОБЛАСТЯХ	38
4.3.	РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ КОМПЛЕКСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»	41

I. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

1.1. СТАН РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ТА НАПРЯМИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ

В межах масштабної роботи з реформування органів Державної фінансової інспекції у Державну аудиторську службу України розпочатої ще наприкінці 2015 року, розроблено низку нормативно-правових та інших документів, спрямованих на забезпечення належного рівня функціонування органів державного фінансового контролю (Рис. 1)

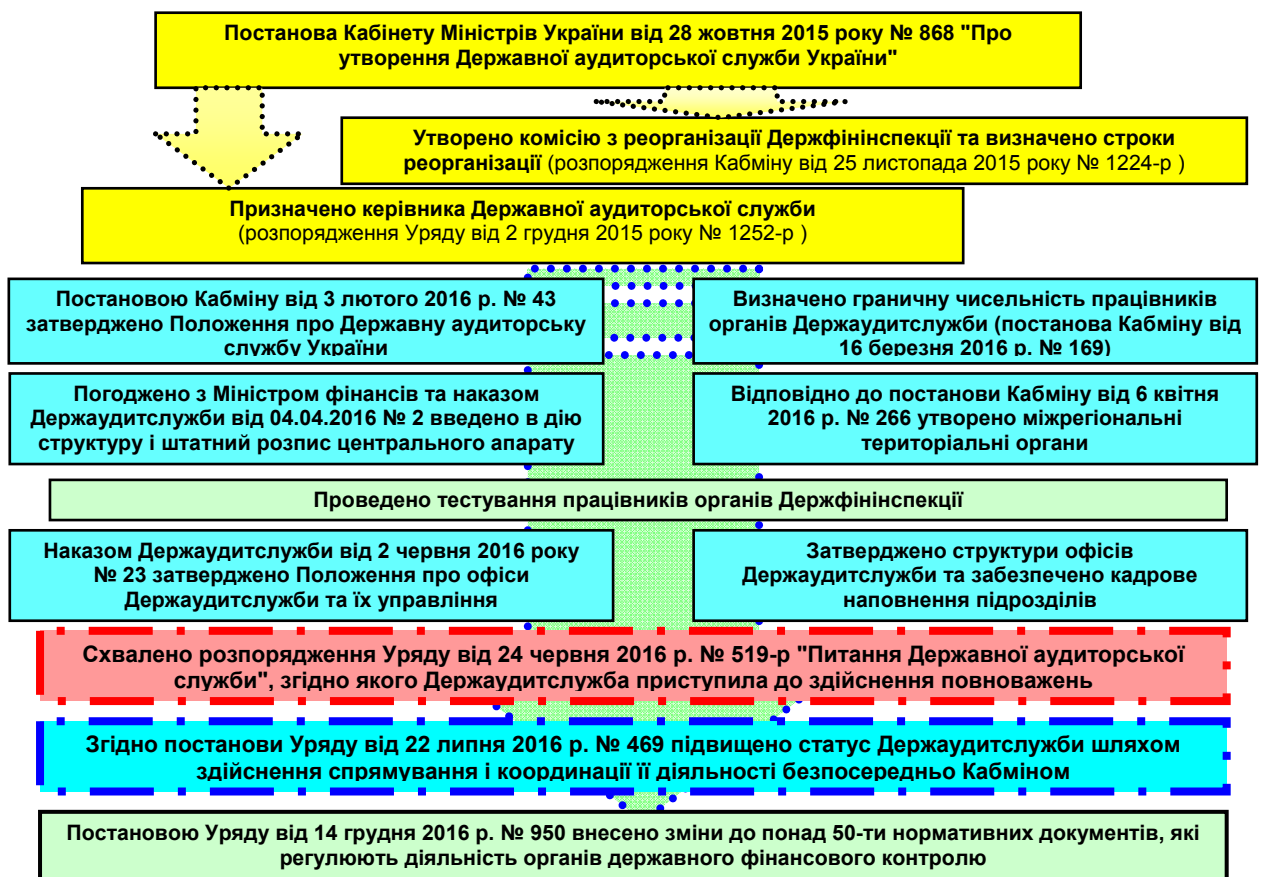

Рис. 1

Зокрема:

- розроблено та затверджено Положення про Аудиторську службу;
- визначено граничну чисельність працівників;
- утворено міжрегіональні територіальні органи та затверджено положення про них;
- затверджено структури і штатні розписи центрального апарату, Офісів та їх управлінь;

- проведено тестування працівників та забезпечено кадрове наповнення підрозділів;
- діяльність Служби безпосередньо координується Кабінетом Міністрів України;
- внесено зміни до понад 50-ти нормативних документів, які регулюють діяльність органів державного фінансового контролю тощо.

В межах роботи над стратегічними питаннями розвитку Держаудитслужби:

розроблено проект Концепції реформування системи державного фінансового контролю на період до 2021 року;

питання розвитку системи державного фінансового контролю на центральному, регіональному та місцевому рівнях включено окремим розділом до проекту Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року;

триває робота над удосконаленням нашого базового Закону та над новими порядками здійснення контрольних заходів.

Пріоритетними завданнями органів державного фінансового контролю на наступний рік визначено наступні:

➤ **1. Подальше реформування діяльності органів державного фінансового контролю.**

Насамперед, це забезпечення прийняття стратегічних документів розвитку Служби – Концепції та розділу щодо діяльності Держаудитслужби в Середньостроковому плані пріоритетних дій Уряду, що у подальшому сприятиме вирішенню таких питань:

розвиток **правового поля та методологічного забезпечення** системи державного фінансового контролю шляхом гармонізації з міжнародно визнаними стандартами та методологією, а також найкращою практикою ЄС щодо аудиту в сфері державних фінансів;

підсилення інституційної основи **попереднього та поточного контролю** шляхом розвитку аудиту, його видів і напрямів (аудиту виконання місцевих бюджетів, аудиту виконання бюджетних програм, аудиту коштів і грантів ЄС, аудиту державних (регіональних) програм, аудиту інвестиційних проектів, ІТ-аудиту, тощо).

➤ **2. Формування ефективної моделі розвитку та підготовки висококваліфікованих державних аудиторів.**

З метою навчання кадрів новим підходам до здійснення фінансового контролю має бути суттєво удосконалена система підготовки та перепідготовки фахівців у сфері державного фінансового контролю, у тому числі шляхом розроблення та реалізації навчальних програм з підвищення кваліфікації (Рис. 2).

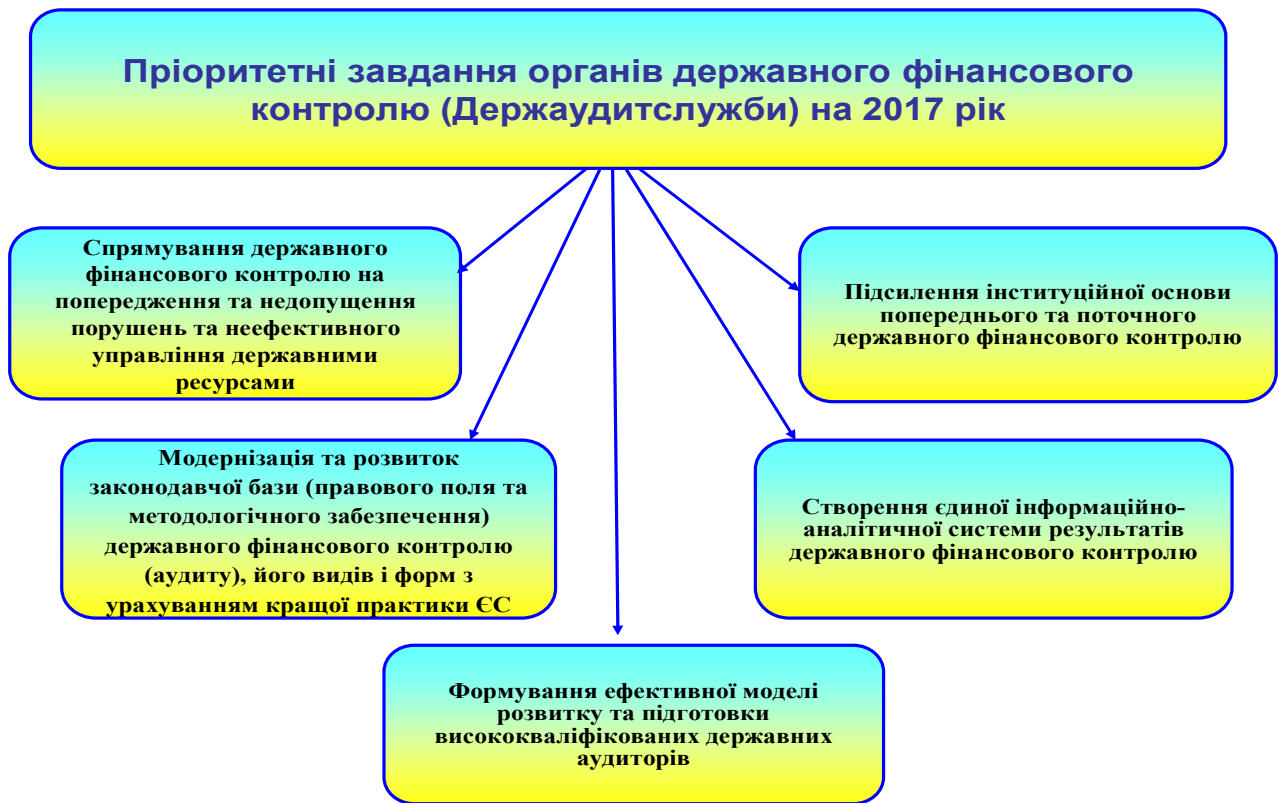

Рис. 2

1.2. ЗАГАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

В рамках реорганізації органів державного фінансового контролю забезпечено зростання частки аудитів (Рис. 3).

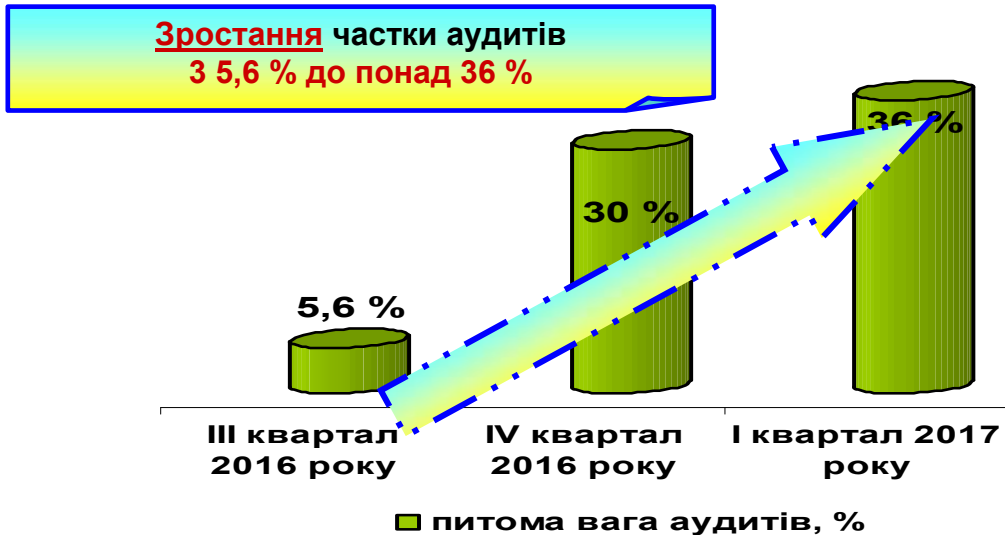

Рис. 3

Досягнуто високої **результативності** контрольних заходів (ревізій, перевірок): питома вага об'єктів, на яких виявлено фінансові порушення, становила майже 90 %, а сума виявлених втрат ресурсів у середньому на один перевірений об'єкт контролю – понад 1,3 млн гривень (Рис. 4).

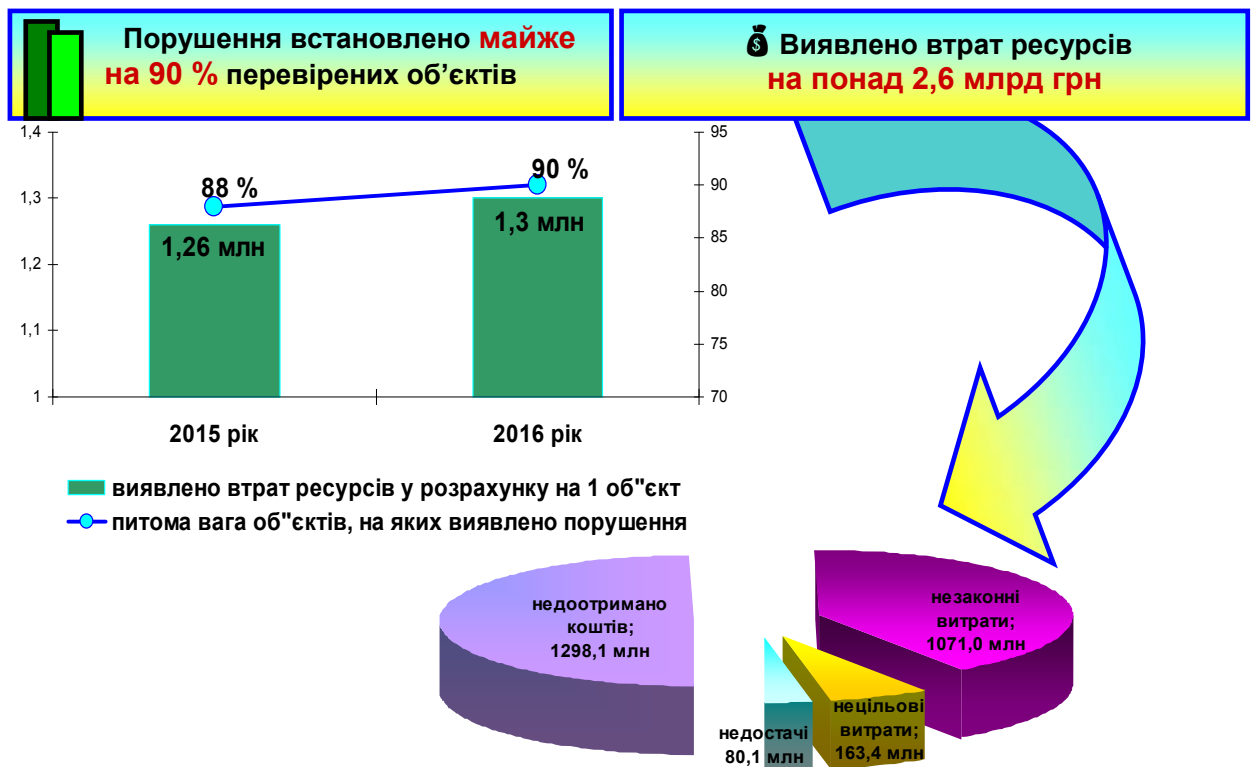

Рис. 4

Вжитими заходами забезпечено суттєву **додану вартість** за результатами **фінансового контролю** в частині відшкодування завданих державі втрат; отримання економічного ефекту від впровадження наданих за результатами аудитів пропозицій і рекомендацій (Рис. 5); попередження порушень за результатами аналізу закупівель (без виходу на об'єкт); упередження незаконного та неефективного витрачання ресурсів за результатами операційного аудиту.

Результати державних фінансових аудитів

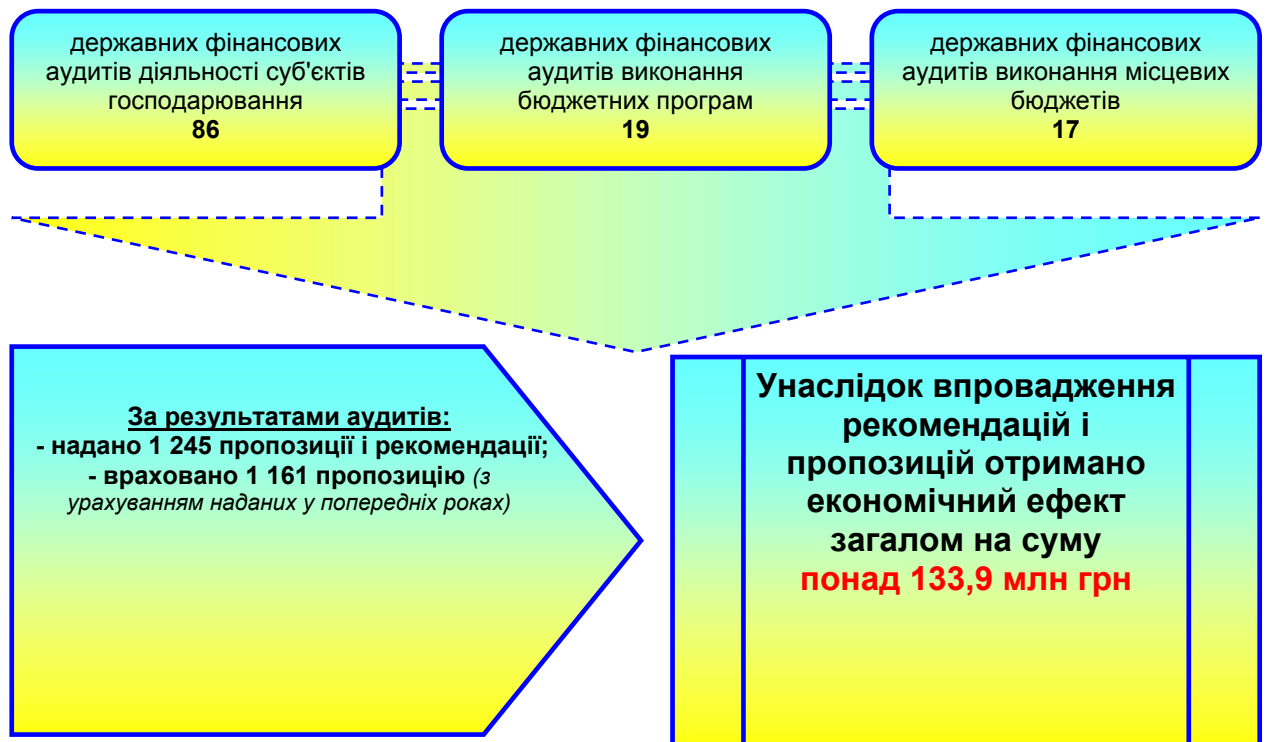

Рис. 5

За підсумками року **ефективність роботи** органів державного фінансового контролю демонструє позитивну динаміку оскільки обсяг відшкодованих втрат бюджетних коштів порівняно з видатками на утримання становить понад 121 %.

Загалом протягом звітного року органами Держаудитслужби проведено майже **2,7 тис. контрольних заходів** на понад **2,4 тис. підприємствах, в установах та організаціях**. В розрахунку на 1 перевірений об'єкт обсяг охоплених контролем фінансових та матеріальних ресурсів у 2016 році склав 193,3 млн грн (Рис. 6).

Обсяги охоплених контролем фінансових та матеріальних ресурсів у 2013 - 2016 роках

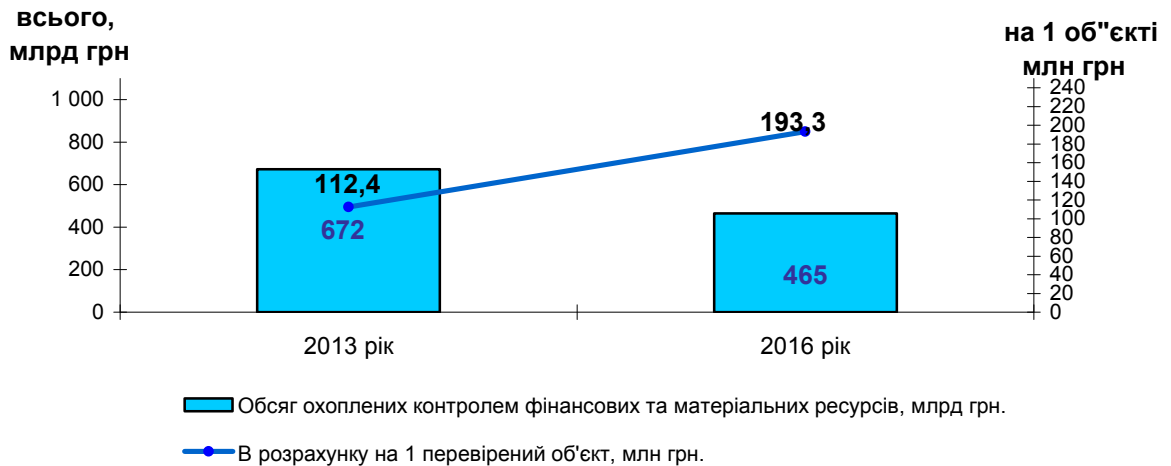

Рис. 6

За результатами ревізій та перевірок виявлено втрат фінансових і матеріальних ресурсів на понад 2,6 млрд гривень.

Відповідна динаміка наведена на Рис. 7.

Динаміка обсягів порушень, що призвели до втрат ресурсів, виявлених органами Держаудитслужби (Держфінінспекції) протягом 2014-2016 років

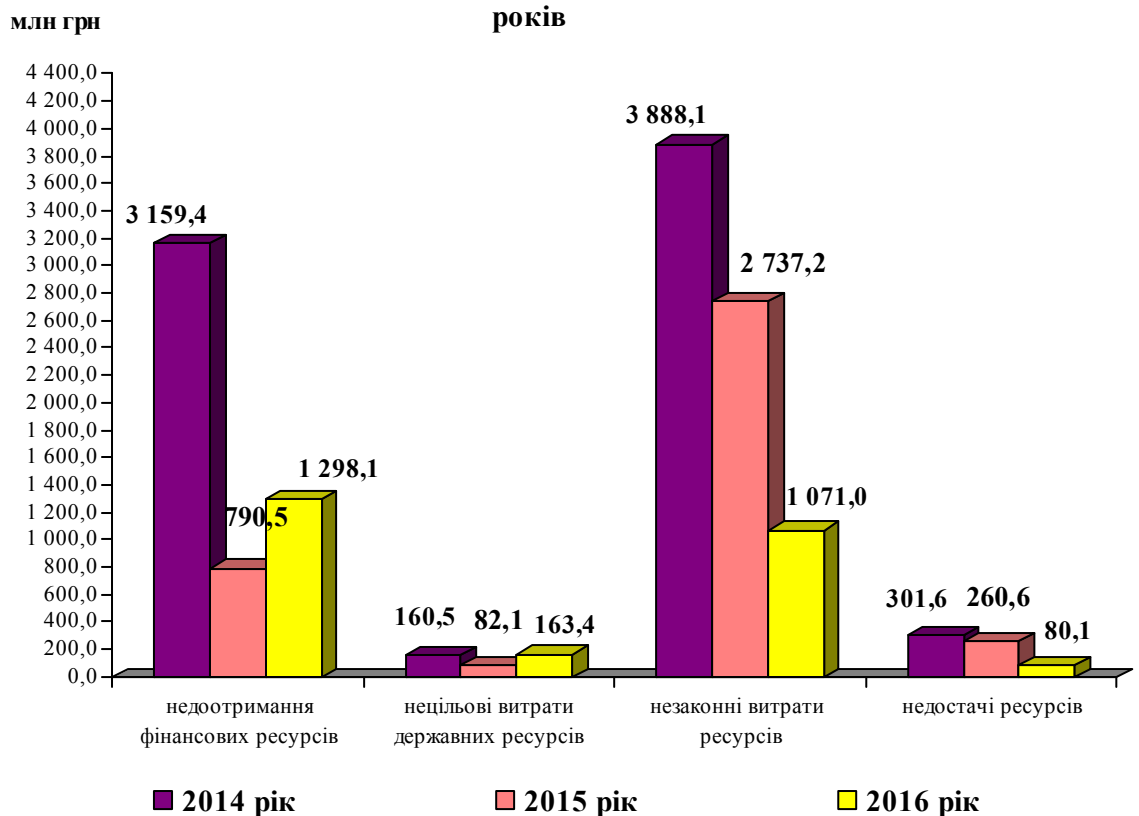

Рис. 7

Зокрема, бюджетами усіх рівнів, бюджетними установами та організаціями, підприємствами **втрачена можливість отримати належні їм доходи** в сумі майже **1,3 млрд грн**, у тому числі бюджетами всіх рівнів – більше **440,2 млн гривень**.

На понад **1,9 тис.** підприємств, в установах і організаціях встановлено більше **1,3 млрд грн незаконних і не за цільовим призначенням проведених витрат та недостач** матеріальних і фінансових ресурсів, у тому числі майже **780,4 млн грн** – по операціях з бюджетними коштами.

Співвідношення зазначених порушень наведено на Рис. 8.

Структура порушень, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, виявлених органами Держаудитслужби за 2016 рік

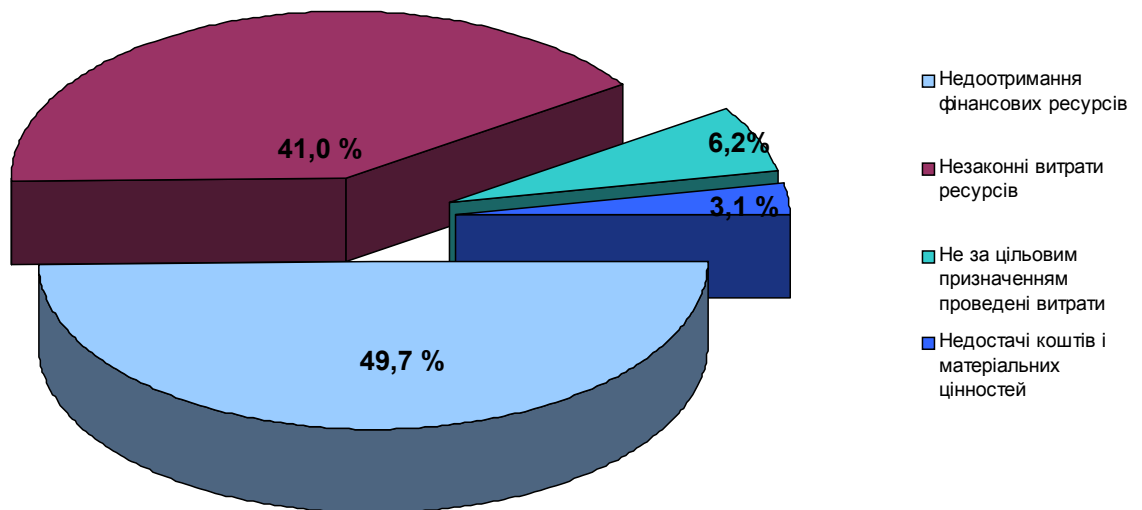

Рис. 8

Найбільш розповсюдженими фінансовими порушеннями, наслідком яких стали втрати ресурсів, є:

- реалізація суб'єктами господарювання товарів, робіт чи послуг (крім користування, оренди) безоплатно або за заниженими цінами – майже 351,8 млн грн;
- незаконні витрати внаслідок оплати завищеної вартості виконаних робіт та/або наданих послуг, а також завищення кількості чи вартості придбаних товарів – 264,6 млн грн;
- ненарахування і неперерахування (неповне перерахування) надходжень до загального та спеціального (крім спецфонду бюджетних установ) фондів бюджету - майже 206,6 млн грн;
- ненарахування та неперерахування державними та комунальними підприємствами частини прибутку до бюджету – понад 156,9 млн грн.;

- незаконні виплати фізичним особам (компенсацій, допомог, пільг та субсидій, пенсій, стипендій), в тому числі які не мали права на їх отримання або у завищених розмірах – понад 148,9 млн грн;
- нецільові витрати – майже 140,1 млн грн;
- списання коштів на видатки/витрати без отримання товарів, робіт чи послуг або в обсягах, вищих від їх фактичної вартості – понад 138,6 млн грн;
- проведення незаконних (зайвих) виплат по заробітній платі – понад 111,7 млн грн;
- недостачі коштів та матеріальних цінностей – 80,1 млн грн;
- ненарахування та/або невжиття заходів щодо стягнення сум штрафних санкцій, передбачених умовами договору – 71,3 млн грн;
- незаконне відчуження майна – 68,3 млн грн;
- втрата доходів через списання дебіторської заборгованості – майже 55,4 млн грн;
- зайве виділення (отримання) бюджетних коштів юридичним особам, одержувачам внаслідок завищення відповідних розрахунків або які не мали права на їх отримання – 51,4 млн грн;
- ліквідація (знищення, розбирання) майна, проведена всупереч законодавству – понад 51,3 млн грн;
- понаднормове списання по обліку матцінностей, що відсутні в наявності – 23,4 млн грн;
- недоотримання суб'єктами господарювання належних надходжень за майно, надане у користування, оренду – 22,7 млн грн;
- здійснення витрат на благодійну, спонсорську та іншу безповоротну допомогу понад визначені обсяги або з перевищенням граничного розміру – 22,6 млн грн;
- здійснення за рахунок бюджету одного рівня видатків, які відповідно до бюджетного законодавства мають здійснюватись з бюджету іншого рівня – 22,4 млн грн тощо.

В рамках здійснення системного контролю за усуненням виявлених контрольними заходами недоліків і порушень, повнотою виконання вимог органів Держаудитслужби в частині відшкодування виявлених втрат та забезпечення персональної відповідальності посадових осіб за порушення фінансово-бюджетної дисципліни вжито наступні заходи:

◀ до правоохоронних органів передано понад **1,4 тис.** ревізійних матеріалів; за результатами розгляду матеріалів правоохоронцями розпочато **669 досудових розслідувань**, при цьому відсоток кількості розпочатих досудових розслідувань до кількості переданих до правоохоронних органів матеріалів ревізій становить 46,1 % (Рис. 9);

Динаміка передачі матеріалів контрольних заходів, проведених органами Держаудитслужби (Держфінінспекції), до правоохоронних органів та стан реагування протягом 2014 - 2016 років

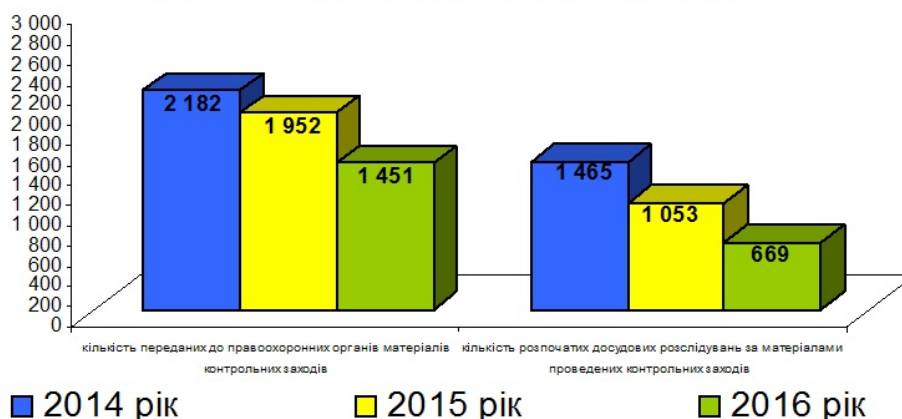

Рис. 9

Рис. 9

◀ забезпечено відшкодування втрат фінансових і матеріальних ресурсів на загальну суму понад 611,5 млн грн (до бюджетів, бюджетних установ і організацій та підприємств надійшло майже 141,3 млн грн, а також забезпечено відшкодування і поновлення незаконних, нецільових витрат та недостач ресурсів на загальну суму понад 470,2 млн грн) (Рис. 10).

Відшкодування втрат за результатами ревізій, перевірок

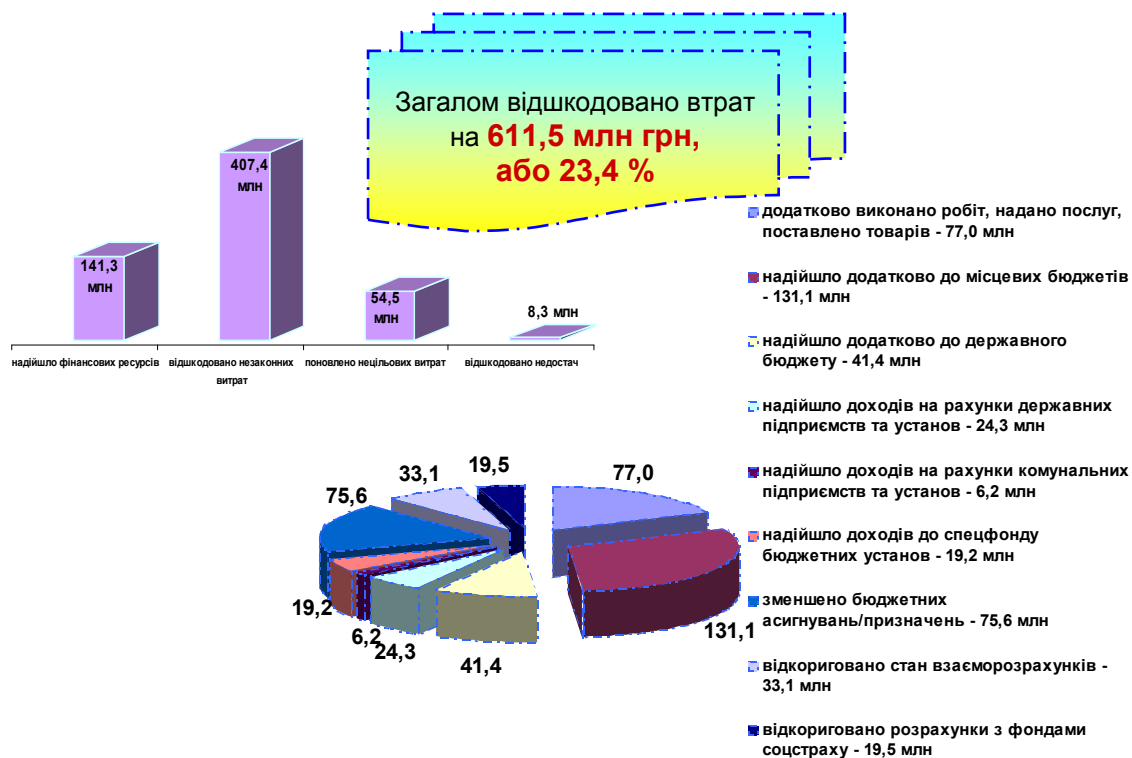

Рис.10

◀ забезпечено наповнення державного та місцевих бюджетів за закріпленими відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 р. № 106 «Деякі питання ведення обліку податків, зборів, платежів та інших доходів бюджету» (зі змінами) кодами бюджетної класифікації загалом у сумі понад 87,5 млн грн, а також за кодами бюджетної класифікації доходів бюджету, контроль за надходженнями по яких не закріплено за Держаудитслужбою, - понад 41,9 млн грн;

◀ за результатами аналізу державних закупівель (без виходу на об'єкт контролю шляхом запиту документів) попереджено порушень у сфері державних закупівель на загальну суму **4,7 млрд грн**, з них відмінено конкурсні торги на загальну суму 3,8 млрд грн та розірвано укладених договорів на суму 889,9 млн грн (Рис. 11);

◀ в рамках проведення державного фінансового аудиту окремих господарських операцій (**операційного аудиту**) у суб'єктів господарювання державного сектору економіки в результаті належного реагування об'єктів контролю на застереження державних аудиторів упереджено незаконне та неефективне витрачання **275,9 млн грн** державних ресурсів (Рис. 11);

Результати поточного контролю

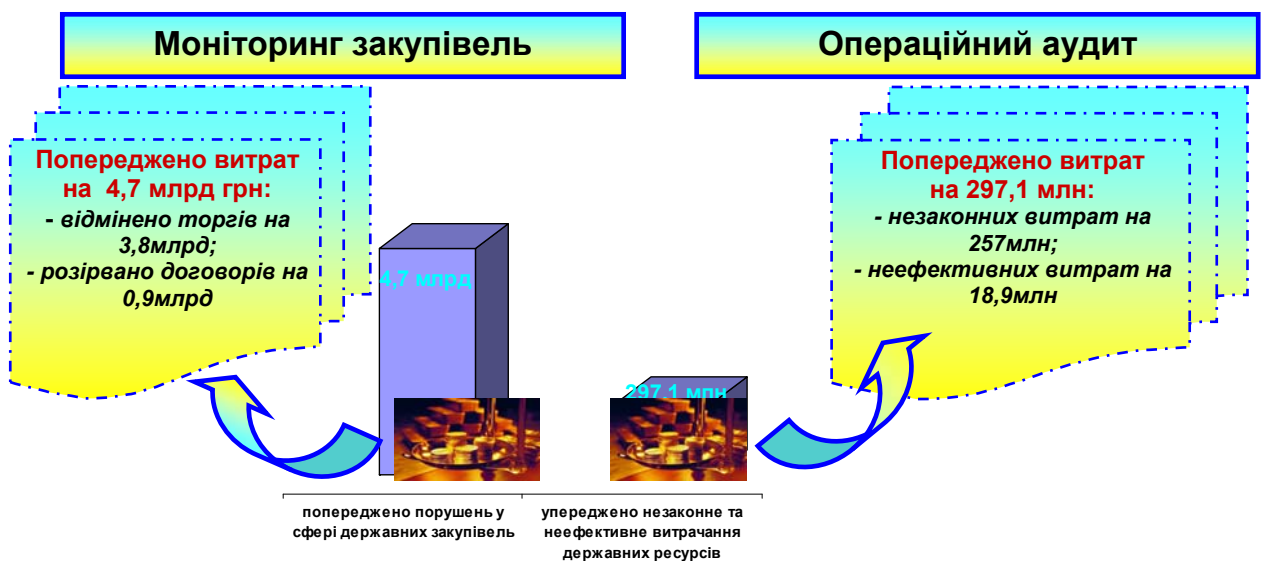

Рис. 11

◀ за порушення фінансової дисципліни до адміністративної відповідальності (за статтями 164-2, 166-6, 164-12 та 164-14 КУпАП) загалом притягнуто понад **5,4 тис. посадових осіб**, якими сплачено адміністративних штрафів на загальну суму понад 1,2 млн грн, до дисциплінарної відповідальності - **1081** посадову особу, з яких **134** - звільнено із займаних посад, до матеріальної - **771** особу (Рис. 12);

◀ подано майже **1,7 тис.** висновків та пропозицій щодо застосування фінансових санкцій, з яких у **139** випадках **призупинено бюджетні**

асигнування, у 1194 – зупинено операції з бюджетними коштами та 114 розпорядникам зменшено бюджетні призначення/асигнування на суму майже 30,3 млн грн (Рис. 12);

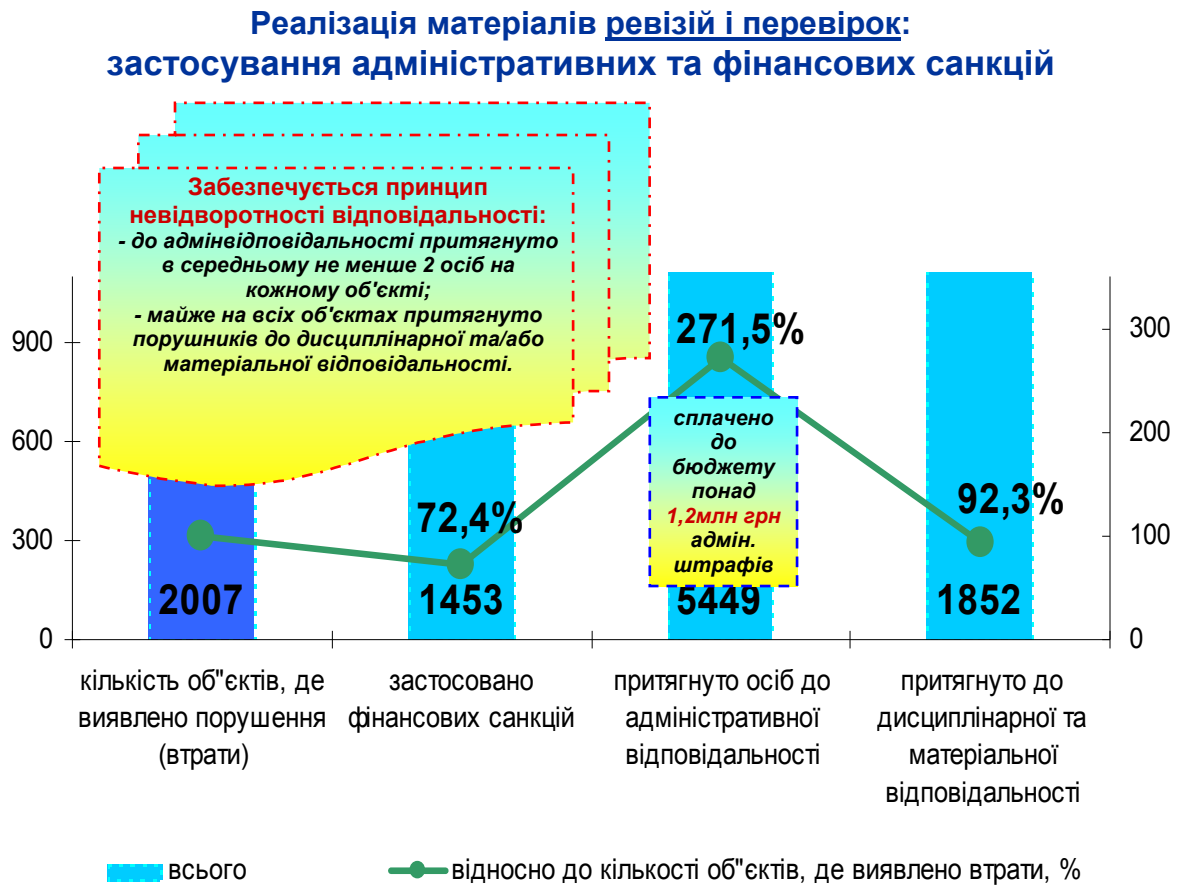

Рис. 12

◀ **пред'явлено до суду в інтересах держави 143 позови** на суму понад 62,2 млн грн та **ініційовано 376 цивільних позовів** перед органами прокуратури, об'єктом контролю або його органом управління, іншим державним органом;

◀ органам управління об'єктів контролю направлено понад **2,6 тис.** інформацій про результати контрольних заходів, за результатами розгляду яких прийнято майже **2,2 тис.** управлінських рішень;

◀ за результатами проведених аудитів надано понад **1,2 тис. пропозицій**, з яких понад **1,1 тис. враховано** (майже 93,3 відсотка) та прийнято **272 управлінських рішення**;

◀ **результати контрольних заходів оприлюднено** більш ніж у **15,1 тис.** статей, опублікованих у центральних та місцевих ЗМІ, виступах по телебаченню, у мережі радіомовлення та і Інтернет-виданнях.

II. РЕЗУЛЬТАТИ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В ОКРЕМИХ СФЕРАХ ТА ГАЛУЗЯХ ЕКОНОМІКИ

2.1. РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ АПК, ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ТА ЕКОЛОГІЇ

◀ Проведеними контрольними заходами з окремих питань діяльності Національної академії аграрних наук України та 102 підприємств і установ, які перебувають у її віданні, за період з 01.01.2013 по 31.05.2016 установлено:

- фінансових порушень на загальну суму понад **421 млн грн**, з яких порушення, що призвели до втрат, становили більше **52 млн грн**;
- факти незаконного вилучення у підприємств та установ НААН земельних ділянок площею понад 5,5 тис. га, а також факти використання НААН 39 тис. га земель без правовстановлюючих документів, що спричиняє корупційні ризики щодо їх незаконного вилучення у подальшому;
- факти передачі науково-дослідними господарствами та установами НААН у користування суб'єктам господарювання земельних ділянок під виглядом укладання з ними різного виду договорів на спільне вирощування сільгосппродукції, що фактично спричиняє використання земель наукових установ суб'єктами господарювання на власний розсуд, при цьому останні не сплачують жодних платежів до бюджету;
- незабезпечення впровадження окремих науково-технічних розробок у сфері сільськогосподарських наук, виконаних у минулих роках на суму близько **17 млн грн**, натомість щорічно з державного бюджету на виконання таких розробок науковим установам НААН виділяються значні фінансові ресурси.

Матеріали проведених контрольних заходів скеровано до Головного слідчого управління Генеральної прокуратури України та долучено до матеріалів відповідних кримінальних проваджень.

Станом на 01.02.2017 об'єктами контролю усунуто фінансових порушень на суму близько 374 млн гривень.

◀ Ревізією окремих питань діяльності Публічного акціонерного товариства «Аграрний фонд» за період з 01.01.2014 по 31.10.2015 установлено ризики знецінення та втрати активів Товариства через прийняття керівництвом низки неефективних управлінських рішень, зокрема:

- протягом 2014-2015 років Товариством розміщувались обігові кошти на суму понад **2,4 млрд грн** на рахунках ПАТ «Радикал Банк» та ПАТ «БРОКБІЗНЕСБАНК», які наразі перебувають у стадії ліквідації,

а також розміщено **10 млн грн** на рахунку в ПАТ «Державний земельний банк» на умовах субординованого боргу терміном на 5 років (до 27.12.2018), який відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» підлягає ліквідації;

- в обліку Товариства відображено заборгованість ПАТ «Сімферопольський КХП» на суму **24,9 млн грн** за невиконаними контрактами з поставки зернових. Незважаючи на рішення Господарського суду Вінницької області щодо стягнення зазначених коштів з поручителя ПАТ «Сімферопольський КХП» – ТОВ «ТК «Урожай», ймовірність повернення цих коштів Товариству є сумнівною, оскільки на момент завершення ревізії в Єдиному реєстрі виконавчих проваджень зареєстровані провадження щодо примусового стягнення з ТОВ «ТК «Урожай» коштів у сумі, що перевищує розмір його статутного капіталу майже втричі;
- проведеною у зберігачів інвентаризацією запасів зерна та продуктів його переробки встановлено факт зіпсованості зерна у кількості 4 тис. тонн на загальну суму **14,1 млн грн**, яке зберігалось у філії ПАТ «ДПЗКУ» «Бровківське ХПП», чим Товариству завдано збитків на зазначену суму;
- через недопуски до проведення комісійного обстеження фактичної наявності зерна та продуктів його переробки у чотирьох зберігачів зернових (Рогатинська, Кам'янець-Подільська, Червонозаводська та Дубенська філії ПАТ «Компанія Райз») ревізією не підтверджено наявності зерна та продуктів його переробки в обсязі 160,8 тис. тонн обліковою вартістю **401 млн грн**;
- через несвоєчасне перерахування до державного бюджету частини чистого прибутку за 2014 рік ПАТ «Аграрний фонд» у 2015 році сплатило пеню на суму **1,3 млн грн**, чим Товариству завдано збитків.

Крім того, наразі законодавчо не визначено обов'язки Товариства щодо здійснення товарних або фінансових інтервенцій на організованому аграрному ринку з метою державного цінового регулювання та щодо формування інтервенційного фонду з метою забезпечення продовольчої безпеки держави.

Матеріали ревізії передано до Національної поліції України, а також на запит копії акту ревізії надано Генеральній прокуратурі України та Головному управлінню контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері економічної безпеки СБУ.

◀ Ревізіями Державного агентства України з управління зоною відчуження та 8 підприємств, що належать до сфери його управління, за період з 01.10.2011 по 01.04.2016 встановлено численні зловживання, через які безпідставно витрачено кошти державних підприємств на суму понад **120 млн грн** та, як наслідок, їм завдано понад **40 млн грн** збитків, зокрема:

- незважаючи на наявність у штаті Державного спеціалізованого підприємства «Чорнобильська АЕС» необхідного людського ресурсу,

це підприємство для демонтажу обладнання уклало низку договорів на суму близько **100 млн грн** із приватними структурами, за умовами яких весь отриманий металобрухт має бути повернутий безпосередньо ДСП «Чорнобильська АЕС». Проте від демонтованого обладнання вагою близько 12 тис. тонн підприємству від суб'єктів господарювання було повернуто лише 5 тис. тонн металобрухту, а різницю у 7 тис. тонн металобрухту підприємство пояснює його забрудненістю та захороненням, натомість документи, які це підтверджують, не надано. Таким чином, цей факт може свідчити про реалізацію суб'єктами господарювання отриманого металобрухту, ринкова вартість якого становить близько **50 млн грн**;

- значних фінансових втрат зазнає державний бюджет через здійснення ДСП «Чорнобильська АЕС» перевезення до місця роботи не лише персоналу підприємства, а й інших осіб без відшкодування вартості проїзду, внаслідок чого з державного бюджету зайво виділено **30,7 млн грн**;
- системного характеру набули порушення при нарахуванні та виплаті керівному складу так іншим посадовим особам завищених посадових окладів, премій та різного роду надбавок, обсяг яких сягнув майже **23 млн грн**, а також штучне завищення обсягів виконаних робіт або взагалі їх невиконання, що призвело до незаконних витрат на суму більше **11 млн гривень**.

За матеріалами проведених контрольних заходів правоохоронними органами порушено низку кримінальних проваджень.

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ В ГАЛУЗІ ЕНЕРГЕТИКИ, ТРАНСПОРТУ ТА ЗВ'ЯЗКУ

◀ Ревізією діяльності Державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» та його відокремлених підрозділів за період з 01.02.2015 по 01.03.2016 встановлено фінансових порушень на загальну суму **37 млн грн**, з них втрати фінансових та матеріальних ресурсів - **33,2 млн грн**. Також встановлено проведення 56-ти процедур закупівель із порушенням вимог законодавства, за результатами яких укладено договори на суму **1,5 млрд грн** та **4 млн євро**.

Водночас зазначений контрольний захід виявив низку проблемних питань у діяльності ДП «НАЕК «Енергоатом», а саме:

- незадовільні розрахунки ДП «Енергоринок» за придбану електроенергію як оптового покупця призводять до дефіциту обігових коштів ДП «НАЕК «Енергоатом» та загалом негативно впливають на енергетичну безпеку держави (заборгованість ДП «Енергоринок» з лютого 2015 року по лютий 2016 року зросла на 3,8 млрд грн та становить критичну величину в розмірі 11,7 млрд грн, або 25 % вартості річного виробництва електроенергії ДП «НАЕК «Енергоатом»);
- через недостатність обігових коштів ДП «НАЕК «Енергоатом» узалежнено від зовнішніх кредиторів, заборгованість перед якими на 01.03.2016 становить 9 млрд грн (довгострокові та короткострокові кредити банків), у тому числі 945,4 млн грн за кредитами, отриманими під державні гарантії, за користування якими у період з 01.02.2015 по 29.02.2016 сплачено 1,5 млрд грн;
- ДП «НАЕК «Енергоатом» не забезпечено перерахування (мотивуючи це відсутністю джерел фінансування) до державного бюджету 377,1 млн грн на створення фінансового резерву для зняття з експлуатації атомних блоків, включених до складу тарифу на електроенергію у 2008 та 2009 роках, що виявлено попереднім контрольним заходом у 2010 році
- Господарським судом м. Києва (рішення від 04.08.2011) вирішено стягнути з ДП «НАЕК «Енергоатом» на користь ЗАТ «СП «Укрелектроват» кошти на загальну суму 124,7 млн грн, з якої основний борг становив 2,6 млн грн, а решта - штрафні санкції та компенсації, які у 47 разів перевищують суму основного боргу.

Матеріали ревізії передано до Національної поліції України для розгляду та прийняття відповідного рішення, за наявною інформацією матеріали ревізії долучено до кримінального провадження.

◀ Ревізіями діяльності **Державної адміністрації залізничного транспорту України** та підприємств залізничного транспорту, що припиняються, за період з 01.01.2013 по 31.05.2016 встановлено фінансових порушень, що призвели до втрат фінансових та матеріальних ресурсів, на загальну суму **135,2 млн грн** (під час ревізії усунуто 1,8 млн грн), а також укладено договорів з порушенням вимог законодавства під час проведення процедур закупівель на загальну суму **6,1 млрд грн** та **30,9 млн дол. США** та без проведення конкурсних процедур здійснено закупівель товарів, робіт і послуг на загальну суму **191,4 млн гривень**.

Контрольними заходами підтверджено наявність внутрішньогалузевих проблем, які стали передумовами реформування залізничної галузі, та виявили питання, які потребують вирішення з метою недопущення їх у діяльності правонаступника ПАТ «Українська залізниця» у особі філій, зокрема:

- через недостатність обігових коштів державні підприємства залізничної галузі залежать від зовнішніх кредиторів, заборгованість перед якими на 30.11.2015 становила понад 38 млрд грн, у т.ч. за кредитами, наданими ЄБРР, ЄІБ, Експортно-імпортним банком Кореї, отриманими під державні гарантії – 5 362,5 млн грн (224,5 млн дол. США). Загалом протягом січня 2013 року – листопада 2015 року сплачено до державного бюджету за надання державних гарантій за 3-ма кредитними угодами, укладеними з ЄБРР, Експортно-імпортним банком Кореї, коштів на суму 20,0 млн грн;
- через невиконання вимог Закону України «Про залізничний транспорт» зокрема не відшкодування коштів з державного та місцевих бюджетів за надані послуги з перевезення пільгових категорій громадян розмір недоотриманих залізницями коштів лише протягом обрєвізованого періоду становить 531,9 млн грн;
- ревізією ДП «Управління промислових підприємств ДАЗТУ» встановлено здійснення відпуску кар'єрами щєбєневої продукції за цінами, нижчими від фактичної собівартості та нижчими від встановленого рівня рентабельності, через що втрачено доходів на загальну суму 14,4 млн грн;
- незастосування штрафних санкцій до контрагентів за неналежне виконання договірних зобов'язань також призводить до втрат доходів державними підприємствами залізничної галузі, які склали щонайменше 50 млн гривень.

Матеріали ревізії ДАЗТУ передано до Національної поліції України, ДП «Укрзалізничпостач» – до Національного антикорупційного бюро України, матеріали ревізій державних підприємств залізничного транспорту передані міжрегіональними територіальними органами до правоохоронних органів для розгляду та прийняття відповідних рішень. За наявною інформацією порушено 1 кримінальне провадження та матеріали 1 ревізії долучено до відкритих кримінальних проваджень.

◀ Проведеними на виконання доручень Уряду перевірки окремих питань діяльності **Служб автомобільних доріг в Івано-Франківській, Київській та Одеській областях** за період з 01.01.2016 по 01.08.2016 встановлені недоліки і порушення, а також випадки прийняття неефективних управлінських рішень замовника при використанні бюджетних коштів, зокрема:

- завищення підрядними організаціями вартості виконаних робіт на суму **22,5 млн грн**;
- придбання матеріальних ресурсів через низку посередників, що призвело до збільшення витрат на суму **38 млн грн**;
- порушення при здійсненні закупівель, за результатами яких укладено договорів на суму майже **1,4 млрд гривень**.

Зокрема основним генпідрядником по ремонту автомобільних доріг у Івано-Франківській області не обґрунтовано рівень вартості експлуатації будівельних машин та механізмів. За відсутності такого обґрунтування вартість не має перевищувати усереднені показники, доведені Мінрегіонбудом. Через це Службою автомобільних доріг (САД) в Івано-Франківській області станом на 01.08.2016 без належного обґрунтування оплачено виконавцю робіт **5,1 млн гривень**.

САД в Київській області зайво витрачено бюджетних коштів на загальну суму **6,4 млн грн** через завищення трьома підрядниками вартості виконаних робіт. Крім того, САД в Київській області з порушенням вимог бюджетного законодавства станом на 01.08.2016 взято зобов'язання понад затверджені призначення на загальну суму **134,7 млн грн** внаслідок укладання договорів з виконавцям робіт на суму, що перевищує передбачені обсяги на 2016 рік.

Застосування підрядними підприємствами схем із залученням посередників призвели до збільшення вартості ремонтних робіт по автодорогах Київської області на суму **10,3 млн грн**, а по автомобільних дорогах Одеської області - на суму **16 млн гривень**.

За результатами дослідження зразків дорожнього одягу автомобільної дороги ст. Дзинілор – Приозерне – Муравлівка – Комишівка, замовником ремонту якої є САД в Одеській області, встановлено недотримання вимог щодо якості шару основи дороги, що може свідчити про грубі порушення технології виконання робіт та у подальшому може спричинити передчасне руйнування верхніх шарів (асфальтобетону) і піддає сумніву ефективність використання на вказаний об'єкт бюджетних коштів на суму **28 млн гривень**.

◀ Ревізіями діяльності **Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України** та ряду підприємств, установ, організацій і закладів, які належать до сфери її управління, встановлено:

- Адміністрацією використано **1 379,5 тис. грн.** бюджетних коштів всупереч їх цільовому призначенню;

- на підприємствах, установах, організаціях і закладах, які належать до сфери управління Держспецзв'язку, через недостатній контроль з боку останнього за діяльністю підпорядкованих йому суб'єктів господарювання, встановлено порушень, що призвели до втрат, на суму понад **8 833,0 тис. грн**;
- у 2014 році за кошти резервного фонду управліннями Держспецзв'язку у Вінницькій, Закарпатській та Львівській областях, які безпосередньо не брали участі в АТО, придбано 7 модулів управління та контролю з обробкою сигналізації, які за призначенням не використовувалися, а згідно з наказом Адміністрації були передані до Головного управління президентського зв'язку;
- управліннями Держспецзв'язку у Запорізькій, Івано-Франківській, Кіровоградській, Миколаївській та Полтавській областях, які не брали участі в АТО, були придбані мультиплексори IPFone MCL у кількості 5-ти комплектів, які також не використовувались, а за наказом Адміністрації були передані до територіальних вузлів урядового зв'язку (з них 1 комплект мультиплексорів наразі за призначенням не використовується);
- нестачі матеріальних цінностей на загальну суму **402,4 тис. грн**, з них нестача двох спеціальних комплексів охоронної сигналізації контролю доступу та відеонагляду на суму 395,5 тис. грн у ДНДІ спеціального зв'язку та захисту інформації.

2.3. РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У ОБОРОННІЙ ГАЛУЗІ, СФЕРІ ОРГАНІВ ВЛАДИ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

◀ Ревізіями в Адміністрації Державної прикордонної служби України та 39 її військових формуваннях виявлено фінансових порушень на суму **359,2 млн грн**, зокрема:

- при витрачанні 325 млн грн бюджетних коштів на виконання Плану заходів щодо інженерно-технічного облаштування україно-російського державного кордону та територій, прилеглих до районів проведення АТО та АР Крим, застосовано розгалужену та розпорошену схему виконання робіт та надання послуг (залучено 7 генеральних підрядників, які, своєю чергою, уклали низку угод з 81 субпідрядною організацією та залучили до надання транспортних послуг та постачання матеріалів ще 26 приватних структур). Як наслідок, генпідрядники від надання генпідрядних послуг заробили **0,8 млн грн**, при цьому допускалось одночасне виконання функцій генпідрядника та субпідрядника деякими приватними структурами;
- допущено порушень при витрачанні коштів резервного фонду на загальну суму **49,8 млн грн**, зокрема в частині їх спрямування на погашення заборгованості минулих років, на виплати грошового забезпечення тощо;
- при виконанні окремих договорів з виготовлення та постачання виробів і товарів допущено порушення термінів поставок та не дотримано вимоги щодо належної якості виробів на загальну суму **168,9 млн грн**;
- ревізійні дії сприяли прискоренню повернення ПАТ «Завод Ленінська кузня» бойових модулів «Тритон» та сплаті до державного бюджету штрафних санкцій;
- ДГЗП «СпецТехноЕкспорт», ДГЗІФ «Укрінмаш» та ПАТ «АвтоКраз» не виконали умов договорів та своєчасно не поставили, не повернули з відповідального зберігання товарів, своєчасно не повернули передоплати на загальну суму **83 млн грн**, що призвело до відволікання бюджетних коштів та невиконання державного оборонного замовлення;
- придбання матеріальних цінностей через посередників призвело до здорожчання їх вартості та унеможливило повноту дослідження вартості придбання у суб'єктів підприємництва, які наразі відсутні за встановленими адресами тощо, на суму **5,5 млн гривень**.
- встановлено наявність морально застарілого майна, міжнародної технічної допомоги, а також цінностей, придбаних за кошти резервного фонду, на загальну суму понад **55 млн грн**, які за призначенням не використовуються, перебувають на відповідальному збереженні, а через недбале збереження та з інших причин майно та обладнання ще на **18,5 млн грн** знаходиться у непридатному для використання стані.

Матеріали ревізій передано до Національного антикорупційного бюро України, військовій прокуратурі.

◀ Контрольними заходами в системі Державної пенітенціарної служби України, установ та підприємств кримінально-виконавчої системи, загалом охоплено 66 об'єктів та встановлено фінансових порушень на загальну суму **61,4 млн грн**, переважно в частині недотримання законодавства з оплати праці, проведення розрахунків, у тому числі у негрошовій формі, незабезпечення відшкодування засудженими витрат на їх утримання тощо. Також окреслено головні причини збитковості підприємств кримінально-виконавчої системи, а саме:

- реалізація виробів, товарів, надання послуг нижче за собівартість, зокрема через надання замовниками давальницької сировини, утворення дебіторської заборгованості, яка станом на 01.07.2016 складала понад **84 млн грн** (як приклад, різниця між собівартістю та вартістю реалізації виробів становить майже **13 млн грн**);
- втрати від неефективного використання державного майна та земель, які становили понад **58,2 млн грн**, зокрема через неефективне ведення господарства та невикористання резервів підвищення урожайності при вирощуванні сільськогосподарських культур;
- відсутність власної матеріально-технічної бази та укладання договорів на надання послуг, які за умовами є фактично прихованими договорами спільної діяльності, призвели до втрат доходів розрахунково на суму **5,8 млн грн**;
- заборгованість за внутрішніми взаєморозрахунками з виправними колоніями впродовж 2014-2016 років становила **133 млн гривень**.

Матеріали ревізій для відповідного реагування передано правоохоронним органам та направлено відповідні інформації.

◀ Ревізією Державного підприємства «Зал офіційних делегацій» Державного управління справами встановлено фінансових порушень на загальну суму **9,3 млн грн**, зокрема:

- на порушення тарифів, затверджених органом управління, надавались послуги за готівковий розрахунок органам держави, іншим юрособам без укладення договорів або за заниженою вартістю, що призвело до втрати доходів на загальну суму **7,9 млн грн** та збитків підприємства;
- через порушення умов колективного договору, положень про виплату надбавок, премій, матеріальних допомог підприємству завдано матеріальної шкоди на загальну суму **0,4 млн грн**;
- встановлено завищення вартості робіт з будівництва термінального комплексу в місті Борисполі на суму **0,8 млн гривень**.

Головним управлінням контррозвідального захисту інтересів держави у сфері економічної безпеки СБУ за результатами ревізії головному бухгалтеру підприємства оголошено підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 367 КК України.

2.4. РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

◀ Під час ревізії діяльності **Міністерства охорони здоров'я України** за період з 01.08.2013 по 01.05.2016 та окремих питань фінансово-господарської діяльності за період з 01.01.2012 по 31.07.2013 виявлено низку проблем в організації і проведенні державних закупівель, управлінні державними фінансовими ресурсами, що призвело до втрат фінансових і матеріальних ресурсів на загальну суму **1,7 млн грн** та інших фінансових порушень, зокрема:

- з 2015 року МОЗ розпочало проведення державних закупівель лікарських засобів та медичних виробів через три міжнародні спеціалізовані організації, яким наприкінці 2015 року на виконання укладених угод перераховано авансом 2 197,2 млн грн. Зважаючи на умови угод, коштом державного бюджету МОЗ мало сплатити на користь спеціалізованих організацій 110,8 млн грн комісійної винагороди. Крім цього, додатково сплачує вартість послуг уповноважених підприємств з організації митного оформлення, зберігання, страхування та доставки товарів, які закуповуються МОЗ через ПРООН та Краун Ейджентс Лімітед, та інших супутніх послуг;
- аналіз проведених закупівель засвідчив, що 31 % товарів на суму 96,9 млн грн спеціалізовані організації здійснили у виробників з України (з них на 174,0 тис. грн - через посередника), 2,4 % закупівель на суму 7,5 млн грн становили медикаменти іноземного виробництва, придбані через вітчизняних суб'єктів господарювання. При цьому, придбавши медикаменти у вітчизняних виробників через спеціалізовані організації, МОЗ сплатило на користь останніх комісійний збір та вартість послуг уповноважених підприємств щодо митного оформлення, зберігання та дистрибуції товарів на загальну суму 5,9 млн грн;
- спеціалізованими організаціями порушувалися умови угод в частині своєчасного постачання медикаментів, натомість, як визначено угодами, ці організації не несуть відповідальності за будь-які претензії, що виникають із укладених угод чи пов'язані з ними;
- коштом державного бюджету МОЗ зайво сплатило спеціалізованій організації за поставлені лікарські засоби та вакцину на суму 1,4 млн грн через включення до їх вартості непідтверджених витрат з доставки;
- неналежна організація моніторингу рівня забезпечення закладів охорони здоров'я товарами та перерозподілу їх залишків призвела до псування медикаментів на суму 2,5 млн грн, при цьому в закладах охорони здоров'я станом на 01.03.2016 утворилися залишки медикаментів із простроченим терміном придатності на загальну суму 1,4 млн грн;

- у 2013-2015 роках та I кварталі 2016 року МОЗ коштом державного бюджету профінансувало 252,3 млн грн на утримання патронажної служби Товариства Червоного Хреста України, яка натомість не здійснювала діяльності у сфері охорони здоров'я.

Матеріали ревізії передано до Національної поліції України, за результатами їх розгляду розпочато кримінальне провадження.

◀ Ревізією діяльності Державного підприємства «Укрмедпроектбуд» за період з 01.01.2015 по 01.05.2016, а також окремих питань його діяльності за період з 01.01.2011 по 01.05.2016, встановлено нецільове використання бюджетних коштів на суму **80,8 млн грн**, безповоротне зменшення активів Підприємства та, відповідно, державного бюджету, на загальну суму майже **72,1 млн грн**, порушень фінансової дисципліни, що призвели до матеріальної шкоди (збитків), на суму понад **138 тис. грн** та нестачу будівельних матеріалів на суму **60,8 тис. грн**, зокрема:

- ДП «Укрмедпроектбуд» (одержувач бюджетних коштів) бюджетні кошти у загальній сумі 80,8 млн грн, передбачені на будівництво у 2015 році сучасного лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит», витратив на погашення заборгованості за бюджетними зобов'язаннями минулих бюджетних періодів (2011-2014 років) по роботах з будівництва, тобто на цілі, що не відповідають напряму їх використання, визначеному у паспорті бюджетної програми на 2015 рік;
- при реалізації Підприємству медичного обладнання ТОВ «Укрпрофмед» завищило його вартість, яка оплачена в повному обсязі за рахунок коштів державного бюджету, що призвело до безповоротного зменшення активів державного підприємства та, відповідно, державного бюджету на загальну суму майже 72,1 млн грн (що підтверджено отриманим під час ревізії висновком експерта за результатами проведення судово-економічної експертизи).

Матеріали контрольного заходу передано до Національної поліції України, направлено вимогу до одержувача бюджетних коштів про повернення бюджетних коштів до відповідного бюджету в сумі, що використана ним не за цільовим призначенням. Вимоги Держаудитслужби виконано частково шляхом перерахування в дохід держбюджету коштів на суму 59,8 млн грн, що використані не за цільовим призначенням.

◀ Ревізією окремих питань діяльності Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції за період з 16.09.2014 по 01.06.2016 досліджено питання законності використання коштів державного бюджету на заходи із психологічної реабілітації та санаторно-курортного лікування учасників АТО, засвідчено відсутність належного контролю за організацією та наданням реабілітаційних

послуг та виявлено порушень фінансово-господарської дисципліни, які призвели до втрат, на загальну суму майже **20,5 млн грн**, зокрема:

- 11 з 16 реабілітаційних установ, з якими Службою у 2015 році були укладені договори на надання послуг із психологічної реабілітації учасникам АТО, у зв'язку із відсутністю у них належної кількості фахівців надавали послуги не в повному обсязі, а також вносили недостовірні дані до актів приймання-передачі наданих послуг в частині чисельності осіб, які проходили психологічну реабілітацію, унаслідок чого Службою зайво сплачено понад 20,2 млн грн;
- надання реабілітаційною установою послуг із психологічної реабілітації особам, які не були направлені на реабілітацію підрозділами з питань соціального захисту населення, призвело до зайвої оплати Службою коштів на суму 180 тис. грн;
- унаслідок внесення санаторно-курортним закладом до актів приймання-передачі послуг недостовірних даних у частині чисельності осіб, які пройшли санаторно-курортне лікування, завищено вартість наданих послуг та, відповідно, зайво сплачено Службою коштів на суму майже 96 тис. гривень.

Матеріали ревізії передано до правоохоронних органів та долучено до матеріалів кримінального провадження. Керівникам 9-ох реабілітаційних установ повідомлено про підозру у вчиненні злочинів, передбачених статтями 191, 366 Кримінального кодексу.

2.5. РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ ТА НАУКИ

◀ Ревізіями Національної академії наук України та підпорядкованих їй наукових установ за період 2011-2015 роки виявлено порушень загалом на суму понад **175,0 млн грн**, з них порушень із бюджетними коштами - на **32,3 млн грн**, у тому числі таких, що призвели до втрат, - на **5,6 млн грн**, зокрема:

- Інститутом електродинаміки НАН не розроблено та не виготовлено експериментальних дослідних зразків, на які з державного бюджету виділено **1,2 млн грн**, а в іншому випадку трьома інститутами не забезпечено організацію виробництва наукової продукції, як це передбачено договорами і технічними завданнями, на що виділено **2,2 млн грн**;
- в Інституті газу та в Інституті проблем міцності ім. Г.С. Писаренка мали місце випадки безоплатної передачі результатів наукових досліджень для їх упровадження суб'єктам господарювання приватної форми власності, на які витрачено понад **1 млн грн** бюджетних коштів;
- Фізико-технічним навчальним науковим центром НАН за погодженнями з Мінфіном напрямками використання бюджетних коштів спрямовано **7,7 млн грн** на підготовку бакалаврів у Московському фізико-технічному інституті (МФТІ) при тому, що Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність» визначено, що науковий працівник – це вчений, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня. Всупереч умовам контрактів на навчання в МФТІ, укладених зі студентами та батьками, із 147 студентів, які після IV курсу мали повернутися в Україну для навчання в магістратурі, не повернулись із Російської Федерації 38 осіб, на навчання яких з державного бюджету України витрачено **1,7 млн грн**, проте Академією не проведено претензійно-позовної роботи зі стягнення вказаних коштів;
- із 121 випущених за останні 5 років магістрів отримали розподіл про працевлаштування від Президії НАН в наукових установах лише 24 особи, інші випускники отримали вільне працевлаштування, на підготовку яких витрачено **4,5 млн грн** бюджетних коштів.

Про результати ревізії поінформовано Мінфін та КМУ з відповідними пропозиціями, матеріали передано правоохоронним органам.

◀ Ревізією Київського національного університету будівництва і архітектури та 5-ти його структурних підрозділів встановлено фінансових порушень загалом на суму **24,6 млн грн**, зокрема порушень, що призвели до втрат, - на **17,7 млн гривень**.

Зокрема, директором Київського індустріального коледжу Київського національного університету будівництва і архітектури без дозволу органу управління (Міносвіти) у травні 2014 року укладено договір на будівництво

на земельній ділянці навчального закладу 22-поверхового житлового будинку, де коледж мав отримати для своїх працівників квартири загальною площею 350 кв. метрів, а також інвестор мав побудувати гуртожиток для студентів площею 1800 кв. метрів.

Проте всі квартири у новозбудованому будинку були продані, коледжем не отримано житла вартістю понад 6 млн грн, а будівництво гуртожитку для студентів не розпочато взагалі. Натомість інвестор здійснює незаконне будівництво 2-ї та 3-ї секцій житлової багатоповерхівки (відсутня проектно-кошторисна документація, експертиза проекту та дозвіл на виконання будівельних робіт щодо цих секцій).

Про результати ревізії поінформовано Міносвіти, матеріали ревізії передано МВС, які долучено до наявної кримінального провадження.

◀ Проведеною ревізією Державної організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав» сфери управління ліквідованої на сьогодні Служби інтелектуальної власності України встановлено порушень загалом на суму майже **30 млн грн**, у тому числі порушень, що призвели до втрат, – на **11,3 млн гривень**.

Зокрема, у травні 2015 року при здійсненні перерахування коштів із власного рахунку на інший до платіжних доручень внесено недостовірні реквізити рахунку і банка-одержувача та фактично перераховано кошти у сумі **14,0 млн грн** на рахунок ТОВ «Розвиток-2012», засновником якого є «Коммунікейшн сістем інк» (Панама). Зазначена сума коштів була перерахована двома платежами на рахунок, відкритий в ПАТ «Український професійний банк», за один день до моменту запровадження у вказаній банківській установі тимчасової адміністрації. Через певний час ТОВ «Розвиток-2012» повернуто Агентству 3,2 млн гривень.

За вказаним фактом Головним слідчим управлінням СБУ відкрито кримінальне провадження. Про результати ревізії поінформовано КМУ, матеріали ревізії Агентства передано Національну антикорупційному бюро України.

2.6. РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Упродовж 2016 року Держаудитслужбою, її міжрегіональними територіальними органами та управліннями в областях проведено **154 перевірки державних закупівель**. Також питання дотримання законодавства у сфері закупівель було досліджено під час проведення 778 ревізій.

За результатами контрольних заходів встановлено порушень по **1090 процедурах закупівель** на загальну суму **13,2 млрд грн** та складено **319 протоколів** за статтею 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

За результатами зазначених контрольних заходів до правоохоронних органів передано **163** матеріали. Відповідно до інформації, яка надійшла від правоохоронних органів, за **42** матеріалами **відкрито кримінальні провадження**.

Крім того, Держаудитслужба реалізує покладені на неї завдання у сфері контролю закупівель в межах своїх повноважень без виходу на об'єкт контролю шляхом аналізу інформації, розміщеної на веб-порталі Уповноваженого органу або отримання від замовника відповідної інформації.

Так, упродовж 2016 року органами Держаудитслужби здійснено аналіз **1290 процедур** закупівель на загальну суму **22,7 млрд грн** та встановлено порушення при проведенні **1046** процедур закупівель (у понад 81 % аналізованого масиву) на суму **19,2 млрд гривень**.

За результатами наданих замовникам рекомендацій щодо усунення порушень законодавства у сфері закупівель попереджено таких порушень на суму **4,7 млрд грн**, а саме:

- **відмінено 474 конкурсних торгів** очікуваною вартістю **3,8 млрд грн**;
- **розірвано договорів** на загальну суму **0,9 млрд грн** за результатами проведених 89 торгів.

Наприклад, на виконання рекомендацій Управління Південного офісу Держаудитслужби в Миколаївській області, ПАТ «Миколаївобленерго» відмінило конкурсні торги щодо закупівлі послуг страхування на загальну суму **60,0 млн грн**, оскільки в річному плані не передбачено проведення відповідних закупівель, а документація конкурсних торгів складена з порушенням вимог законодавства.

На виконання рекомендацій Південного офісу Держаудитслужби, Одеською філією ДП «Адміністрація морських портів України» відмінено конкурсні торги щодо закупівлі робіт з експлуатаційного днопоглиблення – підчистки дна від наносів на внутрішній акваторії Одеського морського порту на суму **37,8 млн грн** через визначення предмету закупівлі із порушенням вимог законодавства та Порядку визначення предмета закупівлі.

КП Сумської міської ради «Електроавтотранс», на виконання рекомендацій Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Сумській області, відмінило конкурсні торги щодо закупівлі тролейбусів на суму **36,1 млн грн**, оскільки Замовником не дотримано принципу максимальної економії та ефективності в частині відхилення пропозиції з найнижчою ціною та не відхилення пропозицій, що не відповідали вимогам документації конкурсних торгів.

2.7. РЕЗУЛЬТАТИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ ОКРЕМИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ (ОПЕРАЦІЙНОГО АУДИТУ)

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2014 р. № 214 «Про окремі заходи щодо забезпечення фінансового контролю за діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки» (далі – Постанова № 214) Держаудитслужба та її міжрегіональні територіальні органи здійснюють державний фінансовий аудит окремих господарських операцій (операційний аудит).

Протягом 2016 року такий контрольний захід проводився на **34 об'єктах контролю** (у т.ч. 17 відокремлених структурних підрозділах суб'єктів господарювання).

У звітному періоді під час проведення державного фінансового аудиту окремих господарських операцій на найбільших суб'єктах господарювання державного сектору економіки державні аудитори попередили порушення вимог законодавства та неефективні витрати на стадії прийняття управлінських рішень на суму понад **406,0 млн грн** та виявили факти раніше прийнятих рішень, виконання яких призвело до втрат та неефективного використання державних коштів на суму понад **678,0 млн гривень**.

☐ Системного характеру набули порушення при здійсненні господарських операцій з придбання товарно-матеріальних цінностей, робіт і послуг. Зокрема, об'єкти аудиту не здійснювали контролю за дотриманням термінів виконання договірних зобов'язань; допускали здійснення зайвих витрат на придбання товарів, які не передбачено умовами договорів; оплачували послуги, будівельно-монтажні роботи, обладнання за завищеною вартістю та інше. При цьому суб'єкти господарювання не використовували права нарахування штрафних санкцій (пені) за несвоєчасне виконання умов договорів, через що ними втрачено можливість компенсувати втрати, пов'язані з невиконанням договірних зобов'язань.

☐ Також державними аудиторами виявлено випадки неефективного використання державних коштів, що зумовлені придбанням аудиторських послуг, що за своїм змістом майже дублюють завдання та функції, які покладено на структурні підрозділи підприємств державного сектору економіки; установлювалися факти несвоєчасного та неякісного надання таких послуг.

☐ Чверть виявлених порушень пов'язана з недотриманням суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері закупівель, зокрема, у частині невідповідності пропозицій конкурсних торгів учасників кваліфікаційним критеріям та/або документації конкурсних торгів; відсутності документального підтвердження відповідності учасників конкурсних торгів кваліфікаційним критеріям; недотримання порядку складання документації конкурсних торгів; унесення змін до істотних умов договору про закупівлю тощо. За рекомендаціями державних аудиторів,

наданими протягом 2016 року, об'єктами контролю відмінено конкурсні торги на загальну суму **34,6 млн гривень**.

☐ За результатами операційного аудиту керівники об'єктів аудиту неодноразово попереджалися про **недоцільність обслуговування кредитних ліній** за зовнішньоекономічними контрактами за умови неотримання суми кредиту; несвоєчасного погашення кредитних ресурсів, отриманих в іноземній валюті, що призводило до збільшення суми відсотків, які підлягали сплаті за користування кредитом.

☐ Простежується негативна тенденція щодо **втрати коштів** підприємствами державного сектору економіки з поточних або депозитних рахунків **через віднесення обслуговуючих банків до категорії неплатоспроможних та їх ліквідацію**, про що державні аудитори письмово попереджали керівників підприємств.

☐ Утворення **значних обсягів дебіторської та кредиторської заборгованості** через несвоєчасне виконання договірних зобов'язань та взаємних неплатежів призводить до відволікання значних обсягів обігових коштів підприємств, а в деяких випадках – їх втрати та, відповідно, до неспроможності забезпечити виробничу діяльність без залучення додаткових фінансових ресурсів.

Наприклад:

На Державному підприємстві «Адміністрація морських портів України» всупереч застереженням державних аудиторів укладено договір про закупівлю послуг з будівництва берегових і портових споруд, дамб, шлюзів і супутніх гідротехнічних споруд на загальну суму **712,2 млн грн** за результатами процедури закупівлі, проведеної з порушенням вимог законодавства у частині невідповідності пропозицій учасника ТОВ «Техморгідрострой Миколаїв» вимогам документації конкурсних торгів щодо підтвердження фінансової спроможності та досвіду виконання аналогічних договорів зазначеним товариством, що піддавало сумніву виконання зобов'язань за договором. Також на порушення вимог законодавства необґрунтовано збільшено ціну за одиницю продукції за договором, укладеним за процедурою публічної закупівлі з ТОВ «ВОГ РІТЕЙЛ», на дизельне пальне та бензин, що може призвести до неефективних (зайвих) витрат на загальну суму **7,4 млн гривень**.

Українським державним підприємством поштового зв'язку «Укрпошта» на порушення вимог законодавства у сфері закупівель в частині невідповідності пропозицій учасників конкурсних торгів тендерній документації щодо якості товару, наявності сервісних центрів та за відсутності джерела фінансування таких витрат укладено договір з ТОВ «МТІ» щодо придбання комп'ютерного обладнання на загальну суму **69,5 млн грн**. Також Підприємством безпідставно виключено з активів дебіторську заборгованість, строк позовної давності якої не минув, на загальну суму **65,4 млн грн** за коштами на рахунках, відкритих в АТ «Златобанк» (58,3 млн грн) та ПАТ «Дельта Банк» (7,1 млн грн), стосовно яких розпочато процедуру ліквідації, що призвело до заниження в обліку

вартості активів на зазначену суму. Крім того, на порушення вимог законодавства у сфері закупівель в частині ненадання у складі пропозицій документів, що підтверджують якість товару, невизначення умов щодо післягарантійного обслуговування обладнання, за відсутності обґрунтованих розрахунків потреби в зазначеному товарі та джерела фінансування таких витрат, укладено договір з ТОВ «Айті-Солюшнс» на придбання комп'ютерного обладнання на суму **12 млн гривень**.

У **Публічному акціонерному товаристві «Укртрансгаз» НАК «Нафтогаз України»** попереджено укладання договору з ТОВ «НПІП КиАТОН» щодо надання послуг з ремонту та технічного обслуговування металевих виробів на загальну суму **5,7 млн грн** за результатами переговорної процедури, проведеної з порушенням вимог законодавства, у частині неналежного обґрунтування застосування такої процедури та невідповідності постачальника кваліфікаційним критеріям (наявність матеріально-технічної бази).

Державним підприємством «Одеський морський торговельний порт» не забезпечено нарахування і стягнення штрафних санкцій за неналежне виконання зобов'язань за договором, укладеним з ТОВ «ЕКСПЕРТПРОЕКТ», щодо виконання робіт з розробки проектної документації по об'єкту «Капітальний ремонт будівлі готелю «Одеса», через що підприємством упущено вигоду в отриманні додаткового доходу на суму **2,1 млн грн**. Крім того, спрямування авансу на користь зазначеного товариства на суму **4,9 млн грн** без виконання останнім робіт може свідчити про приховане кредитування комерційних структур та виведення обігових коштів з обороту.

У результаті належного реагування об'єктів контролю на застереження державних аудиторів протягом 2016 року **попереджено (усунуто) незаконне та неефективне витрачання державних ресурсів на загальну суму 300 млн гривень**.

III. ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

На 2016 рік за КПКВК 3505010 «Керівництво та управління у сфері контролю за витрачанням бюджетних коштів» **затверджено бюджетних призначень** у загальному розмірі **394 136,6 тис. грн** (з них 392 707,5 тис. грн за загальним фондом та 1 429,1 тис. грн за спеціальним фондом), що становить **106,2 % від затверджених призначень** попереднього року, які склали 371 230,7 тис. грн (в тому числі 370 642,7 тис. грн за загальним фондом та 588,0 тис. грн за спеціальним фондом), та **106,4 % від фактичних витрат 2015 року**, що склали 370 403,3 тис. грн (в тому числі 369 889,1 тис. грн за загальним фондом та 514,2 тис. грн – за спеціальним).

Протягом звітного року на утримання органів Держаудитслужби **витрачено бюджетних асигнувань** на загальну суму **392 549,9 тис. грн**, з яких 391 192,7 тис. грн – за загальним фондом та 1 357,2 тис. грн – за спеціальним.

Слід зазначити, що протягом звітного року за спеціальним фондом мали місце надходження від оренди майна бюджетних установ – 340,9 тис. грн, від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого) – 129,6 тис. грн, субвенції з обласного бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів – 800,0 тис. гривень.

Інформація про виконання показників бюджетної програми 3505010 «Керівництво у сфері контролю за витрачанням бюджетних коштів» порівняно із показниками попереднього року наведена в Табл. 1.

**Інформація про виконання показників бюджетної програми 350510
«Керівництво у сфері контролю за витрачанням бюджетних коштів»
порівняно із показниками попереднього року**

(тис. грн)

КПКВКБ / КЕКВКБ	Фактичне виконання кошторису за 2015 рік			План на 2016 рік з урахуванням змін			Фактичне виконання кошторису за 2016 рік		
	Загаль- ний фонд	Спеці- альний фонд	Разом	Загаль- ний фонд	Спеці- альний фонд	Разом	Загаль- ний фонд	Спеці- альний фонд	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Видатки всього	369 889,1	514,2	370 403,3	392 707,5	1429,1	394 136,6	391 192,7	1357,2	392 549,9
2110 Оплата праці	250 251,3	0,0	250 251,3	295 133,9	0,0	295 133,9	295 133,9	0,0	295 133,9
2120 Нарахування на оплату праці	87 342,5	0,0	87 342,5	61 538,9	0,0	61 538,9	61 414,1	0,0	61 414,1
2210 Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	3 079,5	227,8	3 307,3	5 727,8	396,6	6 124,4	5 726,8	360,6	6 087,4
2240 Оплата послуг (крім комунальних)	6 927,1	140,9	7 068,0	7 662,4	158,0	7 820,4	7 608,8	124,5	7 733,3
2250 Видатки на відрадження	9 624,6	0,0	9 624,6	9 889,8	0,0	9 889,8	9 861,2	0,0	9 861,2
2270 Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	12 510,1	0,0	12 510,1	10 149,6	0,0	10 149,6	10 038,7	0,0	10 038,7
2282 Окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	68,9	0,0	68,9	319,6	0,0	319,6	319,4	0,0	319,4
2800 Інші поточні видатки	85,1	11,4	96,5	2 285,5	8,5	2 294,0	1 089,8	6,1	1 095,9
3110 Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	0,0	93,5	93,5	0,0	866,0	866,0	0,0	866,0	866,0
3160 Придбання землі і нематеріальних активів	0,0	40,6	40,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

IV. СТРУКТУРА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПІДРОЗДІЛІВ

4.1. СТРУКТУРА ТА ЧИСЕЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ

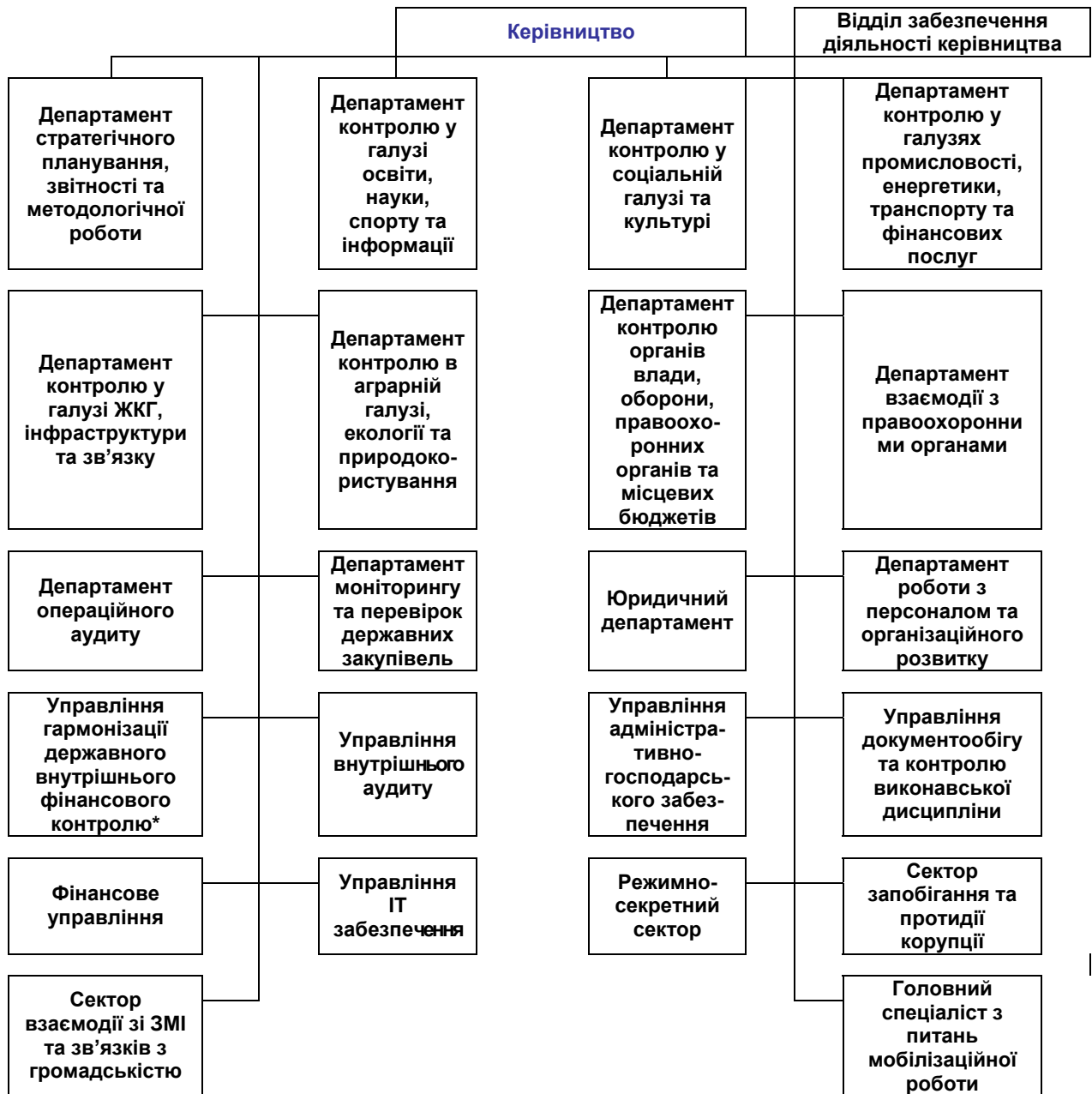
■ Апарат Держаудитслужби

У 2016 році відбулася реорганізація органів державного фінансового контролю шляхом перетворення Державної фінансової інспекції України в Державну аудиторську службу України відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 868 «Про утворення Державної аудиторської служби України».

У квітні 2016 року введено в дію **структуру та штатний розпис апарату** Держаудитслужби України та приведено граничну чисельність працівників апарату Держаудитслужби у відповідність до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 16 березня 2016 р. № 169 «Про внесення зміни в додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 р. № 85».

Структура апарату Держаудитслужби наведена на Рис. 13.

Структура апарату Держаудитслужби

*Наприкінці 2016 року у зв'язку із передачею функції гармонізації внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту Держаудитслужби до Міністерства фінансів України граничну чисельність працівників центрального апарату Держаудитслужби зменшено на 16 штатних одиниць.

Рис. 13

На кінець 2016 року штатна чисельність працівників апарату Держаудитслужби становила **520 осіб**, облікова – 405 осіб. Станом на 31 грудня 2016 року укомплектовано 394 посади, або **76 %** від загальної чисельності.

Міжрегіональні територіальні органи Держаудитслужби

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06 квітня 2016 р. № 266 «Про утворення міжрегіональних територіальних органів Державної аудиторської служби» протягом 2016 року відбулася реорганізація територіальних органів Держфінінспекції шляхом їх приєднання до відповідних міжрегіональних територіальних органів Держаудитслужби. Як наслідок, з **27 територіальних держфінінспекцій було утворено 5 офісів Держаудитслужби.**

На виконання вимог постанови Уряду від 16 березня 2016 р. № 169 «Про внесення зміни в додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 р. № 85» наказом Держаудитслужби від 19 квітня 2016 р. № 12 (зі змінами) була затверджена гранична чисельність працівників міжрегіональних територіальних органів Держаудитслужби. З цього моменту розпочався процес формування структур та штатних розписів офісів Держаудитслужби та їх управлінь в областях та, як результат, у серпні 2016 року структури та штатні розписи офісів були введені в дію відповідними наказами. Це дало змогу розпочати укомплектування штатних посад в новоутворених структурах Держаудитслужби.

Структура міжрегіональних територіальних органів та управлінь в областях наведена на Рис. 14.

Структура міжрегіональних територіальних органів Держаудитслужби

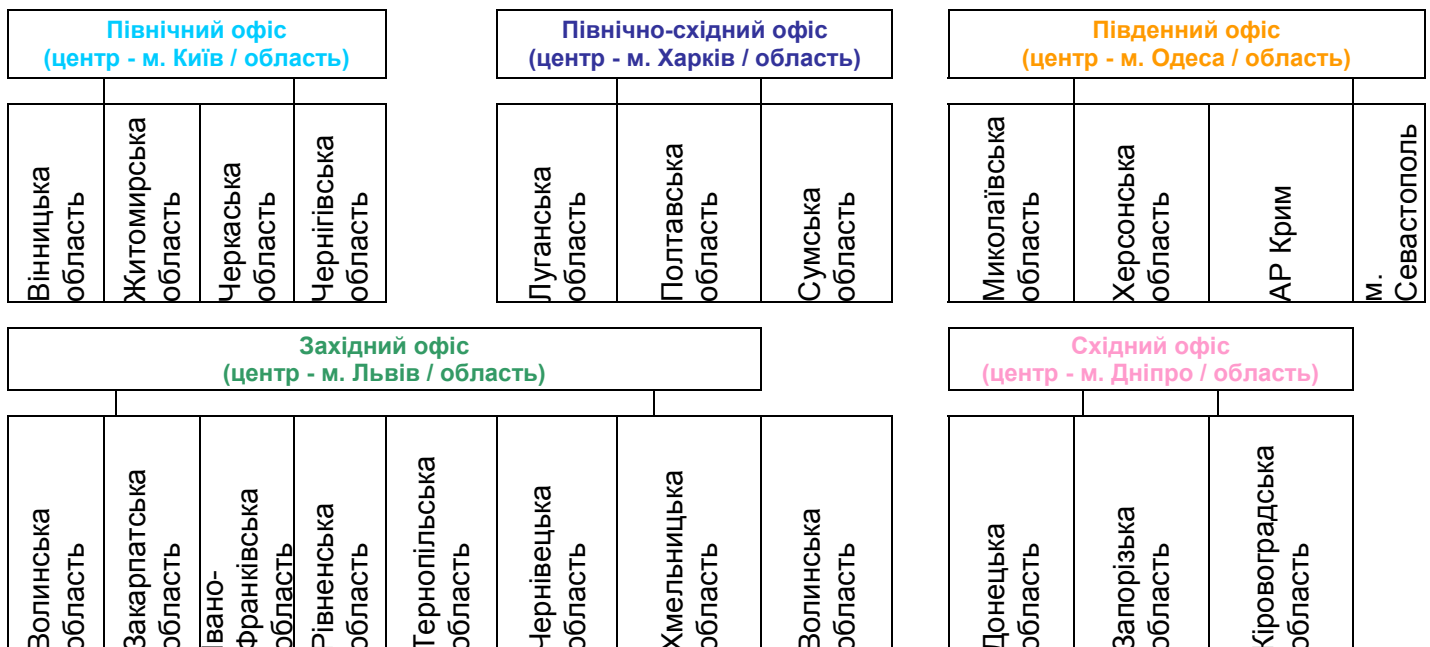

Рис. 14

Також в рамках реорганізації органів державного фінансового контролю:

▶ проведено конкурс на заміщення посад начальників офісів Держаудитслужби, за результатами до листопада 2016 року усі міжрегіональні територіальні органи мали своїх очільників;

▶ при реорганізації вдалося зберегти переважну більшість персоналу, а саме 84,5 %. Так з 2 986 працівників, що обліковувалися в територіальних підрозділах Держфінінспекції, у 2016 році до новоутворених міжрегіональних територіальних органів Держаудитслужби переведено 2 524 найбільш фахових працівників.

▶ у зв'язку з реорганізацією, через незгоду на продовження проходження державної служби в зв'язку зі зміною її істотних умов, у 2016 році звільнено 91 особу, або 3 % від облікової чисельності осіб до реорганізації.

На сьогодні переважна більшість працівників територіальних підрозділів Держаудитслужби, – це досвідчені фахівці. 49,1 % (1 236) працівників мають стаж служби в органах державного фінансового контролю понад 10 років.

Загалом станом на 31 грудня 2016 року **штатна чисельність працівників міжрегіональних територіальних органів** Держаудитслужби становила **2 680 осіб**, що на 1367 штатних одиниць (або на 33,8 %) менше від штатної чисельності реорганізованих територіальних держфінінспекцій (4 047), облікова – 2520 осіб, що менше на 466 осіб або 15,6 %.

На кінець 2016 року в офісах Держаудитслужби було укомплектовано **83 %** посад (або 2229).

З метою об'єктивного та неупередженого добору персоналу упродовж 2016 року в апараті Держаудитслужби було **оголошено та проведено 10 конкурсів на зайняття вакантних посад** державної служби категорій "Б" і "В", призначення на які здійснює Голова Держаудитслужби.

З початку функціонування міжрегіональних територіальних органів Держаудитслужби **офісами проведено 5 конкурсів** на заміщення 74 вакантних посад державної служби, за результатами яких дібрано 60 державних службовців.

В цілому було оголошено конкурси на зайняття 193 вакантних посад державної служби, з яких 80 – категорії "Б".

4.2. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ МІЖРЕГІОНАЛЬНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ ТА УПРАВЛІНЬ В ОБЛАСТЯХ

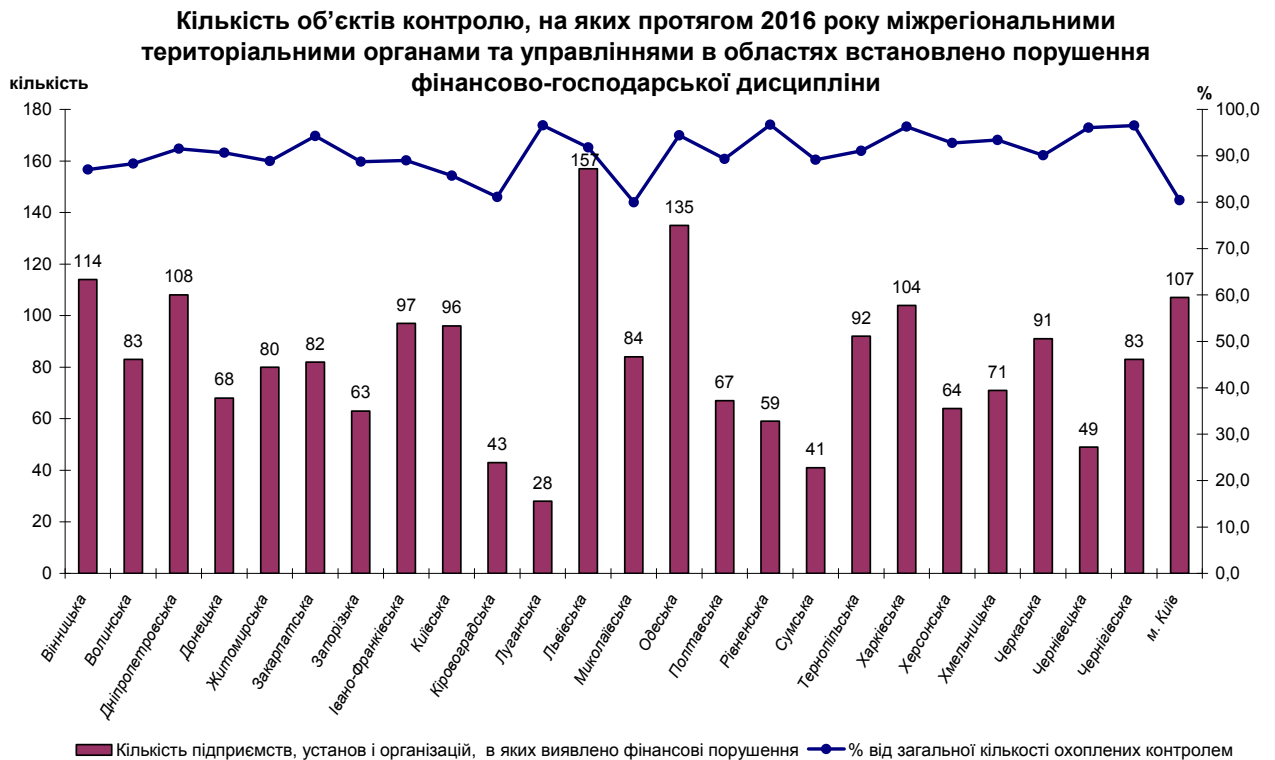

Рис. 15

Структура фінансових порушень, виявлених міжрегіональними територіальними органами та управліннями в областях протягом 2016 року

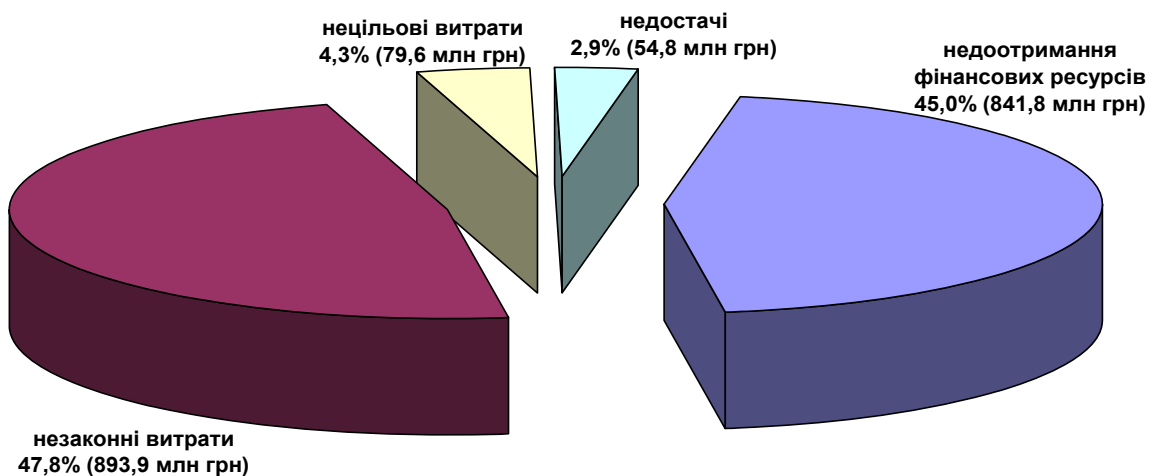

Рис. 16

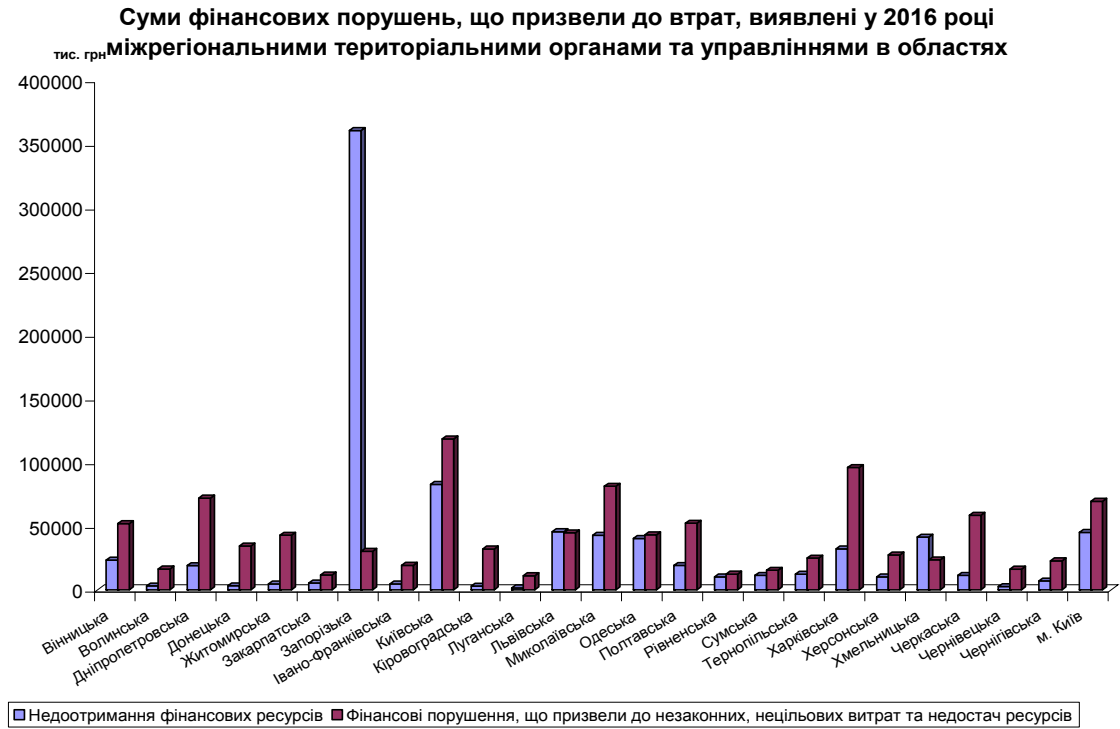

Рис. 17

Обсяги відшкодованих фінансових порушень, що призвели до втрат фінансових та матеріальних ресурсів, забезпечені міжрегіональними територіальними органами та управліннями в областях у 2016 році

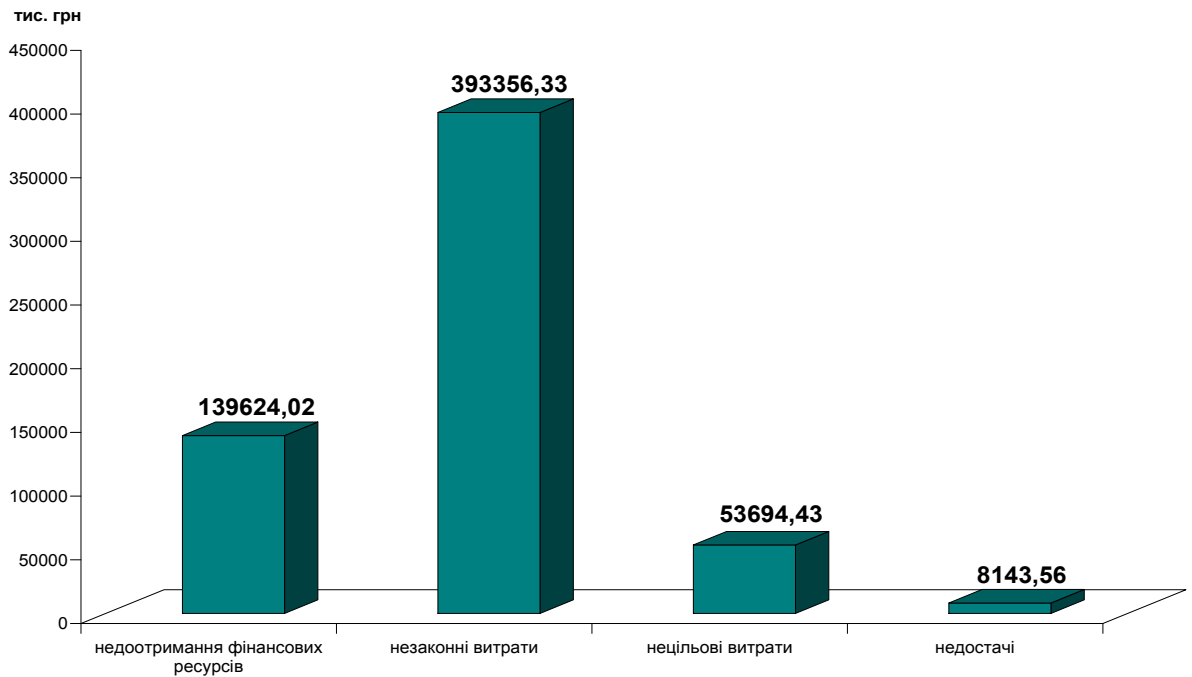

Рис. 18

Кількість осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності, за результатами контрольних заходів, проведених міжрегіональними територіальними підрозділами та управліннями в областях у 2016 році

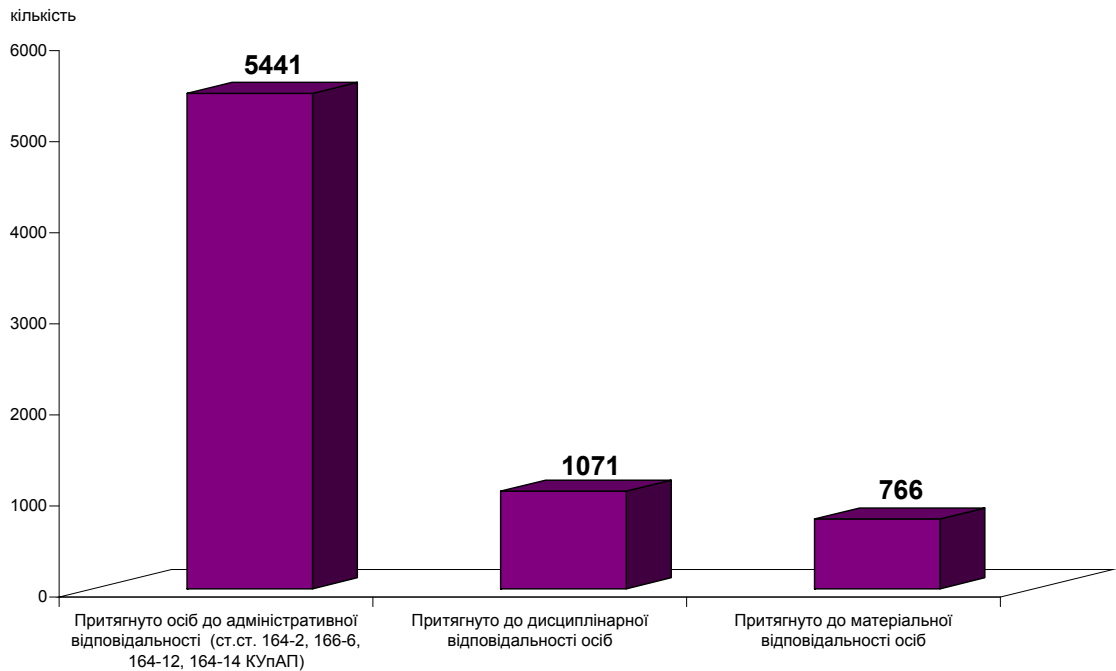

Рис. 19

Стан реалізації у правоохоронних органах матеріалів контрольних заходів, проведених міжрегіональними територіальними підрозділами та управліннями в областях у 2016 році

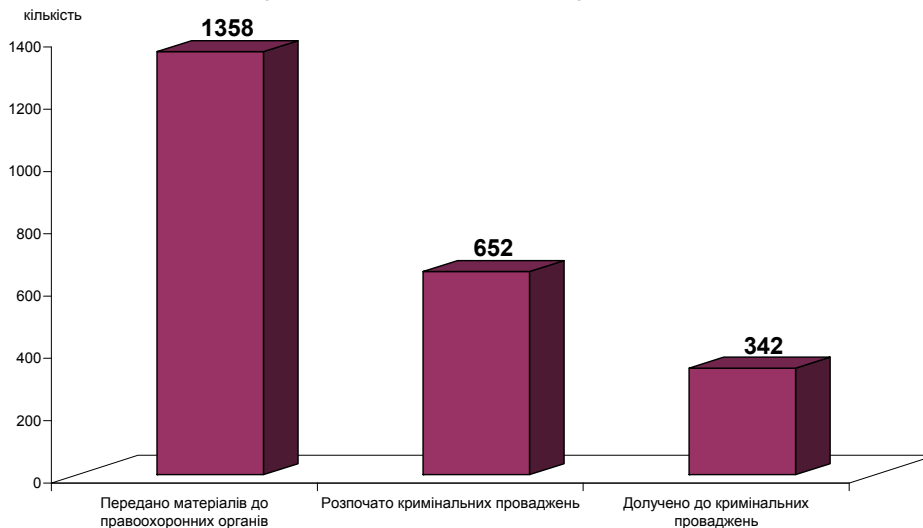

Рис. 20

4.3. РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ КОМПЛЕКСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

ДП «ДУКЗ» (код ЄДРПОУ 37499058) створене відповідно до наказу від 14.12.2010 № 459 Головкиру України (далі – Засновник). За статутом підприємства, метою його діяльності є:

- утримання та експлуатація будинків, споруд та транспорту Засновника, виконання інших робіт (послуг) та обслуговування інших потреб Засновника;
- повноваження щодо випуску та розповсюдження журналу «Фінансовий контроль» (згідно з наказом від 21.02.2011 № 36).

Протягом звітнього періоду підприємство не мало бюджетного фінансування, впродовж січня-липня 2016 року підприємство здавало в оренду приміщення загальною площею 1 567 кв. м.

Середньомісячна фактична чисельність підприємства за 2016 рік складає 11 чоловік.

☐ Відповідно до фінансового плану підприємства на 2016 рік (затверджений 27.08.2015), дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) було заплановано в розмірі 9 492,0 тис. грн. Фактичний показник становив **3 349,0 тис. грн.** У розрізі видів діяльності:

- дохід від залучення коштів від передплати на журнал «Фінансовий контроль» було заплановано 8 639,0 тис. грн, фактичний показник залучення коштів від передплати на журнал «Фінансовий контроль» – 2 692,0 тис. грн;
- дохід від розміщення у журналі «Фінансовий контроль» рекламних оголошень – заплановано 104,0 тис. грн, фактичний показник – 0,0 тис. грн;
- дохід від здавання в оренду приміщення за адресою вул. Малинська, буд. 4А, корп. Лабораторний, 01-4 разом з компенсацією експлуатаційних витрат запланована сума складала – 749,0 тис. грн, фактичний показник – 657,0 тис. гривень.

Зниження рівня доходу виникло за рахунок запланованого у фінансовому плані на 2016 рік виходу журналу «Фінансовий контроль» два рази на місяць, а фактично журнал видавався раз на місяць, а також зниження рівня щомісячної передплати (з 7694 у 2015 році до 4238 у 2016 році). Також в липні 2016 року за ініціативою Орендаря було розірвано договір оренди приміщення, що також зменшило дохідну частину.

☐ Витрати ДП «ДУКЗ» розраховано у співвідношенні з дохідною частиною і розраховані на основі граничних розмірів, визначених законодавством.

☐ Відповідно до Фінансового плану, **собівартість реалізованої продукції** (товарів, робіт, послуг) було заплановано в обсязі 5 821,0 тис. грн, а фактичний показник склав **1 569,0 тис. гривень.**

☐ **Валовий прибуток** згідно з фінансовим планом на 2016 рік становить 3 671,0 тис. грн, фактичний показник – **1 780,0 тис. грн**, або **48,5 %**.

☐ **Адміністративні витрати** при плані 2409,0 тис. грн фактично становили **1 977,0 тис. гривень**.

☐ **Витрати на збут** при плані 867,0 тис. грн фактично становили **93,0 тис. гривень**.

☐ **Інші операційні витрати** при плані 248,0 тис. грн фактично становили **209,0 тис. гривень**.

☐ **Фінансовим результатом від операційної діяльності є збиток** на суму **499,0 тис. грн** при запланованому прибутку на суму 147,0 тис. гривень.

☐ Показник «**Інші доходи**» заплановано в обсязі 13,0 тис. грн (визнання доходів у розмірі амортизаційних відрахувань, нарахованих на вартість безоплатно отриманих активів), а фактично склав – **37,0 тис. грн**. Показник «**Інші фінансові доходи**» не планувався, а фактично становив **206,0 тис. грн** (відсотки, отримані від розміщення тимчасово вільних коштів на банківських рахунках).

☐ Із врахуванням показника «**Інші доходи**» на 2016 рік було заплановано отримання **чистого прибутку** на суму 135,0 тис. грн, фактично підприємством отримано **збиток на суму 256,0 тис. грн**. Збиток виник за рахунок значного зниження дохідної частини в результаті розірвання договору оренди приміщення, при цьому експлуатаційні витрати та витрати на охорону земельних ділянок (загальна площа 1,9 га), оплату земельного податку (460,0 тис. грн) залишились практично незмінними.